СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

04 грудня 2019 року

Веде засідання голова Комітету ВЕНЕДІКТОВА І.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня. Зараз 5 хвилин вже після третьої, думаю, що вчасно можна розпочати. Зараз знаходиться 14 членів Комітету з правової політики. Кворум у нас є. Василь Іванович переговорив, що він може запізнитися, тому що зараз ідуть… Василь Іванович є, а, добре, да. Тому що ви знаєте, що зараз йдуть паралельно декілька комітетів, тому народні депутати будуть з'являтися, появлятися, виходити, да, відповідно того, як треба з'явитися і на інших комітетах.

Таким чином… да, йдуть так само парламентські слухання. Таким чином є всі підстави оголосити засідання комітету відкритим.

У нас сьогодні з нами знаходиться… знову-таки перепрошую відразу, якщо неправильно називаю прізвище, ім'я. Гелетко Наталя, редакція газети "Голос України". Овсієнко Андрій Анатолійович – голова Вищої ради правосуддя, Петро Іванович Заруба, – суддя Дарницького районного суду міста Києва. Мамченко Наталія, "Судово-юридична газета". Банчук Олександр – представник Мін'юсту, заступник міністра. Ющенко Тетяна, громадська організація "Український інститут майбутнього". УНІАН, я так розумію, що Таня… прізвище прочитати не можу, перепрошую. Косякін Іван, "Українські новини". Трохимчук Олександр, "Укрінформ". Савченко Олена, "Інтерфакс-Україна". Анастасія Муськіна, "РБК-Україна" і Полуянская Анна, "Закон і Бізнес".

Колеги перед нами є порядок денний. Хто за те, щоб ми його…

МАКАРОВ О.А. А можна не приймати за основу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу не приймати?

МАКАРОВ О.А. Поки ми не обміняємось…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте обміняємось.

МАКАРОВ О.А. Тут, мені здається, хтось підмінив порядок денний, бо я отримував інший. Давайте з'ясуємо, хто підмінив порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Васильович, доповісте нам, будь ласка, по порядку денному. Да, правильно. А відкрийте, будь ласка, свій чат, да, і перевірте, що там: так чи не так.

МАКАРОВ О.А. Так, відкрив, да. В чаті, значить, порядок денний я дивлюсь. Попередній розгляд перше читання, друге читання. Нічого немає, не було такого. Змін до Конституції нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-перше, нижче прочитайте мої повідомлення, тому що ці зміни до Конституції, почитайте, там написано…

МАКАРОВ О.А. Так вони ж ваші, прочитайте ви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після… Я не можу поки відкрити свій телефон.

СОВГИРЯ О.В. Можна? Шановні колеги, вчора Голова Верховної Ради зачитав на пленарному засіданні, що надійшли висновки Конституційного Суду по законопроектах 2015, 2016, і дав… Ой, вибачте. 1015, 1016. І дав доручення головному комітету, тобто нам, розглянути їх і підготувати для подальшого розгляду на засіданнях парламенту. Оскільки доручення було надано тільки вчора, на це засідання комітету ми не встигли підготувати ці законопроекти. Я пропоную розглянути їх на наступному засіданні, провести

спокійно засідання підкомітету і на наступному засіданні комітету їх розглянути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми все одно їх вилучаємо, Олеже Анатолійовичу.

МАКАРОВ О.А. Ну, тобто не зрозуміло, як попало, але ми це маємо визнати…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться. Ні, ні, я розкажу, як воно попало. Чекайте, я зараз відкрию…

_____. *(Не чути)*

МАКАРОВ О.А. Так я і питаю як воно. Бо в мене один порядок денний, а тут інший. Я і переживаю. Так невідомо, що може з'явитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прекрасно розумію, Олеже Ананійовичу. Зараз у нас знаходиться три камери, і це треба обов'язково сказати. Є в нас порядок денний, який був розісланий секретаріатом комітету о 12 годині дня. Я так розумію, що, буквально, через 30 хвилин спікер Верховної Ради оголосив про те, що доручається Комітету з правової політики, було названо моє прізвище Венедіктова, розглянути ті висновки, які були вчора зачитані в засіданні Верховної Ради. Це висновки Конституційного Суду щодо законопроектів реєстраційний номер 1015 і 1016. Якщо ви зараз відкриєте чат, то у вас стоїть вчора порядок денний 1204 і нижче 1310, написано, Голова Верховної Ради України дав доручення по висновкам КСУ. Тож додаються ще ці питання. Таким чином, мені здається, що було абсолютно зрозуміло волевиявлення

показано, що ми готові комітетом розглянути доручення спікера. Таким чином ці два питання з'явилися в порядку денному.

МАКАРОВ О.А. Вони самі з'явились чи хтось туди включив?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Їх туди включив Ігор Васильович, виконуючий обов'язки секретаріату.

МАКАРОВ О.А. Ну, може, коли ви йому писали, то ви тоді вказали там реєстровий номер, назви цього. Бо я цього не отримав. Там є висновки. Ну, висновки є, у нас вісім законопроектів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Анатолійовичу, на сьогоднішній день ці ж законопроекти не будуть розглядатися. Ольга Володимирівна вам це повідомила. Зараз ми можемо взяти цей порядок денний, як ми завжди робимо, за основу, а потім перед тим, як прийняти в цілому, виправити ці неточності і все.

МАКАРОВ О.А. Хай буде по вашому. Я погоджуюсь. Давайте так зробимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто за те, щоб прийняти порядок денний?

Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене є пропозиція. А давайте ми проведемо в закритому режимі засідання комітету з різних процедурних питань, щоб ми всередині їх погодили, як ви кажете, без камер і не в камері. От мені здається, що є така потреба, щоб ми сіли і між собою обговорили низку процедурних питань. Це не стосується порядку денного цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги є пропозиція Сергія Володимировича. Ви хочете зараз це зробити?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, в зручний час для членів комітету, не зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коли це можна зробити?

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, десь може, якщо залишаться люди сьогодні в "Різному". Ну, просто це в якості, я не знаю, в якості поради сприймати чи як завгодно. Я би пропонував зібрати окреме засідання комітету, провести його в закритому режимі, як це передбачено Регламентом, для того, щоб обговорити низку процедурних питань, по яких нам треба прийняти рішення і розуміти, по яких процедурах ми живемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, в цьому взагалі я не бачу жодних проблем, ми можемо зібратися і на закрите засідання комітету, або члени комітету про це попросять, ви знаєте прекрасно, або чергове засідання комітету можна зробити закритим. Але на сьогоднішній день у нас немає такої нагальної проблеми, щоб ми виносили це питання на обговорення до того, як взагалі ми приймаємо порядок денний за основу.

Колеги, хто за те, щоб прийняти порядок денний за основу? Одноголосно. Тоді знову-таки викликає масу питань оці у нас 20 хвилин до того, коли члени комітету можуть прийняти порядок денний за основу. *(Шум у залі)* Так як ви завважаєте за потрібне. А поки, якщо ви завважаєте це за потрібним, я прошу колег висловитися щодо пропозицій. Я думаю, що, Ольга Володимирівна, доречно ще раз повторити про пункт 2 і 3 з цього приводу перед тим, як ми приймемо порядок денний в цілому. Будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Ще раз говорю, що підстава того, що на сьогоднішній день 1015, 1016 я прошу не розглядати, полягає в тому, що були надто короткі строки для того, щоб зібрати підкомітет. Більше того, деякі члени підкомітету не могли бути присутніми вчора на засіданні, про що вони мені повідомили. Зважаючи на те, що це дуже важливе запитання, я вирішила, вибачте, що скористалася цим своїм правом, перенести засідання підкомітету на наступний тиждень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Таким чином, оскільки у нас не було засідання підкомітету, дані пункти – пункт 2 і 3 – переноситься на наступне засідання комітету. Ми вилучаємо його з порядку денного.

Колеги, ще є які? Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановна пані голово, у мене по пункту 10 – 2056. Ми прийняли попереднє рішення, що обов'язково хтось з авторів має бути присутнім під час розгляду. До мене просто звернулися автори, що жодний з них сьогодні не може бути присутнім, але вони хочуть буди хтось з них присутній. І прохання – перенести його на інше засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. ми так само це переносимо на інший комітет.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. І так само 2080. Автора не буде, бо він просто зараз слухання і виступає по земельній реформі. Тому це на розсуд комітету: чи розглядати його, чи ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2080. Який пункт порядку денного?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Це 11-й.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну оскільки у нас вже є традиція: якщо нема автора законопроекту, то ми переносимо. Наприклад, от зараз у мене є лист від народного депутата Шахова про те, що він так само знаходиться на парламентських слуханнях: "Земельна реформа, вітчизняна модель обігу сільськогосподарського призначення", але він просить, щоб позицію та обґрунтування щодо законопроекту 2442 була надана народному депутату України Сергію Вельможному (це пункт 7 порядку денного).

Сергій Анатолійович, ви…

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Залишаємо, залишаємо цей пункт. Я доповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви співавтор чи ні?

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Ні, не співавтор, але думка депутата... Лист депутата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але у нас є… У нас є лист від народного депутата, колеги.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. І стосовно пункту 6.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, давайте вирішимо по пункту 7. Тоді ми залишаємо його в порядку денному, оскільки у нас є лист від суб'єкта законодавчої ініціативи. Правда? Все, залишаємо тоді.

Да, будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Стосовно пункту 6 щодо законопроекту 2303 на засіданні підкомітету було прийнято рішення клопотати перед комітетом перенести на наступне засідання, адже немає жодного висновку ні Головного експертного управління і інших комітетів стосовно цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович, ви там у нас автор законопроекту. Да? Переносимо?

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Да, підтримую, це рішення підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще які є питання? Таким чином у нас в порядку денному залишається пункт 1, пункт 4, пункт 5, пункт 7, пункти 8, 10, 12, 13 і 14, інші пункти переносяться на наступні засідання. Так? 12-й, 13-й, 14-й залишається.

Колеги, хто за те, щоб прийняти цей порядок денний в цілому, прошу голосувати. Одноголосно. Дякую, колеги.

Переходимо до пункту 1: інформація Вищої ради правосуддя щодо формування складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, заповнення вакантних посад суддів у судах першої та апеляційної інстанції.

Доброго дня, Андрій Анатолійович, дуже приємно, що ви прийняли це запрошення. Якщо вам буде зручно, ви могли б пересісти за стіл, у нас так прийнято, запрошені гості завжди знаходяться за столом.

Ми вирішили з вами…

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, я маю на увазі, що нам треба регламент, щоб ми зараз не повторювали помилки попереднього нашого слухання. Є пропозиція встановити якийсь регламент розгляду цього питання і в частині інформації, і в частині задавання питань, і відповідей і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я нагадую, що коли була пропозиція встановити регламент наприкінці серпня, ви, в тому числі, і інші члени комітету сказали, що це буде порушення прав народних депутатів. Тому, якщо ви, ми зараз переходимо до регламенту, то я хочу зазначити, що питання регламенту будуть потім стояти на всіх засіданнях комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви вибачте, пані голово, це не питання обговорення законопроектів. Це питання інформації осіб, яких ми запросили. І абсолютно нормальною практикою є, по-перше, встановити регламент для того, хто надає інформацію, і, якщо буде така потреба встановити регламент на питання і відповіді. Бо людина може говорити годину, дві або 5 хвилин, або 10 хвилин…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я вважаю справедливим поставити вашу пропозицію на голосування і перейти безпосередньо до розгляду питання.

Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Я би тоді перефразував слово "регламент", завжди у нас викликає якісь обмеження. Давайте так, скільки часу ми відводимо на заслуховування інформації голови ВРП? Які пропозиції?

ВЛАСЕНКО С.В. Просять 10 хвилин.

МАКАРОВ О.А. 10 хвилин? І 10 хвилин на питання-відповіді – 20 хвилин всього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, це питання регламенту. Ми ставимо на голосування пропозиція регламенту, а вже кількість регламенту ми визначимося.

До того, як поставлю на голосування питання регламенту, я хочу повідомити вас, що до нас долучилися ще Кузнєцов Сергій Миколайович, Колегія адвокатів міста Києва, Федоренко Михайло Васильович, "Юскутум", Рєзнікова Вікторія Вікторівна, КНУ імені Шевченка, Ліньова Інна Ігорівна, операційний менеджер проект ЄС "Право-Justice".

І так, колеги, на голосування ставиться пропозиція народних депутатів Власенка та Макарова, встановити регламент щодо повідомлень, питань і відповідей на комітеті. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за?

Сергій Володимирович, сформулюйте пропозицію на голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. Є пропозиція, при розгляді першого питання порядку денного сьогоднішнього засідання надати представнику Вищої Ради правосуддя за погодженням із них до 10 хвилин на його доповідь і за пропозицією Олега Анатолійовича Макарова використати 10 хвилин на питання-відповіді народних депутатів. Якщо буде потреба щодо додаткового продовження часу запитань і відповідей народних депутатів, проголосувати про це додатково. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Будь ласка, Олеже Анатолійович, скільки?

МАКАРОВ О.А. Я бачу четверо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чотири. Скільки зараз знаходиться членів комітету?

17? 17 чи 16? Ну, нам важливо буде для прийняття рішень. 16? 17.

Хто – проти? Один. Хто – утримався? Чотири не може бути.

Олеже Анатолійовичу, скажіть цифру, будь ласка.

Таким чином, рішення не прийнято. Переходимо до пункту першого порядку денного.

Андрій Анатолійович, ще раз дякую щиро, що ви відповіли на це запрошення і найшли час до нас долучитися на комітеті.

Минулої середи в нас на комітеті був Голова Ради суддів Богдан Сільвестрович Моніч. Якраз майже всі відповіді на питання, які до нього ставилися депутатами комітету, було повідомлено, що проблема в будь-яких рішеннях Ради суддів. Або залежить від Вищої ради правосуддя вирішення цієї проблеми, залежить від Вищої ради правосуддя, або взагалі в Ради суддів нема таких повноважень, і нічого з цим поробити не можна. А безпосередньо, звичайно, ми всі занепокоєні станом кількості суддів в судах першої апеляційної інстанції. Ми занепокоєні безпосередньо процесом формування конкурсних комісій Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

І вчора під Верховною Радою України був мітинг. Я дуже вдячна депутатам, які вийшли разом зі мною до людей, які вийшли на мітинг. Безпосередньо мітинг стосувався незаконно засуджених. І до нас ставились, знаєте, я не люблю такі слова використовувати, але це буде чітка цитата від людей, які приймали участь в мітингу, зупинити суддівське свавілля. Тому оскільки ми всі депутати є представниками своїх виборців, звичайно, ми занепокоєні тим станом, що зараз ми можемо спостерігати. Тим більше на наступну середу в нас буде робоча зустріч із цими представниками громадських організацій, адвокатами тих людей, які вчора були на мітингу. Я, до речі, запрошую всіх членів комітету до цієї робочої зустрічі доєднатися. Тому що на робочій зустрічі у нас, на жаль, як правило, присутня або лиш одна "слуга народу", фракції, або ще до нас Сергій Анатолійович Вельможний долучається. Тому, якщо, колеги, у вас буде така ласка, приходьте, проговоримо, наступну середу о третій годині щодо цих питань.

Будь ласка, Андрій Анатолійович, повідомте нам стан процесу формування конкурсних комісій. І чи є якісь проблеми в тому, щоб ми вклалися в ті терміни, які законом передбачено, до формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів?

ОВСІЄНКО А.А. Доброго дня, шановні народні депутати, шановні присутні! Я щиро дякую за можливість бути запрошеним на засідання Комітету з питань правової політики. Хочу сказати кілька слів в якості вступу.

Я очолюю Вищу раду правосуддя трохи більше двох місяців. На сьогоднішній день ми маємо ситуацію, коли не завершилась реформа, яка була почата, масштабна, у 2016 році і ми маємо фактично початок нової глибинної реформи, яка докорінно планує змінити найважливіші судові інституції.

Щодо діяльності Вищої ради правосуддя, то хочу сказати відверто, що пріоритетом у роботі Вищої ради правосуддя, як не дивно, були питання наповнення суддівського корпусу, наповнення судів, які не здійснюють правосуддя вже впродовж кількох років. Донедавна існувала ситуація, коли дванадцять судів в Україні не здійснювали правосуддя впродовж більше року в силу того, що там або не було жодного судді штатного, або якщо були штатні судді, то вони не мали повноважень на здійснення правосуддя. Ця ситуація без перебільшення є критичною і в масштабах цілої нашої держави, попри те, що, здавалося б, кількість таких судів невелика.

Ми, як орган суддівського врядування, зацікавлені і маємо за пріоритет якраз питання кадрового наповнення судів. Це основа, яка дасть змогу забезпечити питання доступу до правосуддя пересічним громадянам, всім без виключення фізичним і юридичним особам.

На сьогодні ситуація з кадровим дефіцитом є наслідком не одного дня. І не є наслідком однієї якоїсь проблеми, яка склалася з реалізацією Закону попереднього 1402. Ми маємо ситуацію, коли близько двох тисяч – це ті кадрові вакансії, які мають бути заповнені для того, аби судова система функціонувала відповідно до тої чисельності штатної, яка була визначена в тому числі Вищою радою правосуддя в останні роки. При цьому поглиблює суть питання, суть проблеми те, що майже дві тисячі триста суддів на сьогоднішній день не закінчили кваліфікаційного оцінювання. Серед цих

суддів є судді, які є суддями так званими п'ятирічками, і у яких строк повноважень закінчився не місяць чи 2 тому, а 2, 3, а іноді і 4 роки тому. Тобто судді без повноважень не здійснюють правосуддя, є штатними суддями, отримують заробітну платню, і в силу того, що їхнє кваліфікаційне оцінювання завершено не було на сьогоднішній день з тих чи інших причин, вони впродовж років не здійснювали правосуддя, маючи статус судді.

Це є пріоритетом діяльності Вищої ради правосуддя, про це зазначав і я особисто на з'їзді суддів. Про це велася мова, коли обговорювався проект Закону 1008, який в нас згодом реалізований був у Закон 193. Це лишається пріоритетом і на сьогоднішній день.

Ми маємо ситуацію, коли спроба заповнити існуючі вакансії була здійснена за рахунок добору на посади суддів. На сьогодні у Вищій раді правосуддя знаходяться 467 рекомендацій, які були за наслідками першого конкурсу на вакантні посади суддів. І питання реалізації цих рекомендацій зупинено у зв'язку з тим, що у суді, у Верховному Суді, наразі у Великій Палаті знаходиться на вирішенні спір щодо оголошення даного конкурсу.

Закон 193 визначив ситуацію, коли, припиняючи повноваження Вищої кваліфікаційної комісії, відсутній перехідних механізм закінчення реалізації тих нагальних і наболілих питань. Зокрема кваліфікаційне оцінювання суддів закінчення, закінчення питання рекомендацій щодо суддів, які є п'ятирічками і таке інше, невизначений механізм реалізації в перехідний період. Ми маємо сформувати Вищу кваліфікаційну комісію за абсолютно новим принципом, за абсолютно новим механізмом у абсолютно іншому складі, аніж той, до якого ми звикли з року в рік з огляду на існуючу модель законодавчого врегулювання цього питання.

Створення цієї кваліфікаційної комісії за новим механізмом передбачає поетапну реалізацію норми закону. Це створення конкурсної комісії з числа 3 міжнародних експертів і з числа 3 членів Ради суддів. Далі ця конкурсна комісія проводить конкурсну процедуру відбору і рекомендує Вищій раді

правосуддя для утвердження, відповідно, 12 кандидатур на заміщення вакантних посад членів Вищої кваліфікаційної комісії.

На сьогоднішній день реалізація цього закону здійснюється Вищою радою правосуддя в межах її повноважень. Нами розроблено проект положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Для зауважень, пропозицій, для забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя цей проект положення направлений і до Ради суддів, яка має висувати своїх кандидатів у члени конкурсної комісії, і до Національної школи суддів України для надання науково-методичних рекомендацій, зауважень чи застережень з приводу методологічної частини, зокрема цього положення. Тобто Вища рада правосуддя на сьогоднішній день в рамках визначених законом повноважень здійснила комплекс заходів, необхідних для початку проведення конкурсу формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Анатолійович.

Колеги, в кого є які питання до Андрія Анатолійовича? Давайте спочатку народний депутат, а потім… Олег Анатолійович, потім – Андрій Євгенович.

МАКАРОВ О.А. Ну, наскільки я пам'ятаю, там дві дії ви повинні зробити, оголосити про створення і затвердити положення. Ви оголосили про створення?

ОВСІЄНКО А.А. Ми маємо намір одночасно зробити дві дії, тому що, синхронізуючи ці процедури, ми запустимо відразу кілька процесів. Це процес подачі кандидатур для складу конкурсної комісії, процес подачі документів кандидатами до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Скажіть, будь ласка, ми зрозуміли таким чином, що ви положення про конкурсну комісію ви направили до Ради суддів України та Національної школи суддів України. А коли можна очікувати від них зворотного зв'язку, і коли ви плануєте затвердити це положення?

ОВСІЄНКО А.А. Дякую, якщо це запитання все. То попередньо було визначено, що ці пропозиції мали б надійти на протязі одного-двох днів, тому що текст положення, він є по змісту не досить великим, але ті питання, які є ключовими, вони вимагають реакції або інформації щодо їх сприйняття отакими суб'єктами, які дотичні до процесу формування регламентних документів Вищої ради правосуддя. Ми їх очікуємо сьогодні. За попереднім повідомленням, такі рекомендації чи зауваження або своє бачення з приводу тих питань, які відображені в положенні, мають надійти не пізніше п'ятниці. Тому ми готові фактично виносити це на розгляд і приймати рішення в колегіальному складі на пленарному засіданні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо якісь дати бачити і розуміти, цей дедлайн, тому що з 90 днів якраз до кінця тижня це буде місяць, як вже минув, і у вас залишається вже 2 місяці на формування Вищої кваліфкомісії. Якісь делайни для того, щоб колеги з комітету могли так само для себе бачити і якимось чином, можливо, спостерігати цей процес?

ОВСІЄНКО А.А. Насправді проект положення розроблявся не одномоментно. Виносились проекти положень, які були розроблені відповідно до закону на пленарне засідання Вищої ради правосуддя. Вони мали зауваження з числа членів Вищої ради правосуддя. Проект положення доопрацьовувався, і на сьогодні ми вийшли на фіналізовану, фактично, редакцію проекту цього положення.

З урахуванням того, що Вища рада правосуддя направила для опрацювання і надання своїх думок і пропозицій з приводу цього положення Національній школі суддів і Раді суддів України, ми планували вийти на четвер, фактично, на завтра, на засідання в пленарному складі для розгляду цього положення. Максимально з датою, яка, можливо, в якості альтернативи це може бути вівторок, це розклад засідань пленарних Вищої ради правосуддя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, в кого ще є питання? Сергій Володимирович, потім – Павло Васильович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пані голово.

Андрію Анатолійовичу, дивіться, вас же запросили, щоб ви надали інформацію щодо заповнення вакантних посад суддів у судах першої та апеляційної інстанції. Наскільки я розумію ситуацію, завдяки "Закону 1008" (в лапках) ВККС припинила свою діяльність, і ВККС, по суті, припинила будь-яку діяльність по добору кандидатів на посади суддів. І відтак на сьогоднішній день оця робота по суті є заблокована завдяки законопроекту 1008. У мене питання. Чи є у вас певний запас подань, ну, від попереднього складу ВККС на те, щоб ви могли хоча б мінімально почати цю роботу робити? Отой закон прийняли, повністю все заблокували, а тепер вас тероризують, коли буде нова ВККС. Тому чи є у вас певний запас подань від ВККС для заповнення вакантних посад в судах першої і апеляційної інстанції, такий, який би ви могли зараз розглядати, щоб ми не гаяли час?

ОВСІЄНКО А.А. Сергій Володимирович, дуже дякую за запитання, воно є, дійсно, дуже слушним. Я, починаючи розмову чи доповідь з цього приводу, зазначив про те, що ми маємо ситуацію, яка полягає в двох площинах, проблема, яка полягає в двох площинах. Перша – це відсутність

достатньої кількості суддів, наявність великої кількості вакансій. І друга – це заповнення суддів за тими вакансіями, які є, забезпечення ними здійснення правосуддя. Це стосується суддів п'ятирічок.

Питання заповнення вакансій лежить в площині діяльності Вищої кваліфікаційної комісії. До нас не надходило рекомендацій крім тих, які я зазначив, 467 рекомендацій. За результатами першого конкурсу оголошено Вищою кваліфікаційною комісією. Це 467 рекомендацій щодо здебільшого помічників суддів, які проходили скорочену процедуру добору і навчання за скороченою програмою. Ці 467 подань знаходяться, вони розподілені, знаходяться на розгляді у Вищій раді правосуддя. Однак я наголошую, що рішенням касаційного адміністративного суду було визнано цей конкурс таким, що не відбувся, ну, таким, що не відповідає вимогам закону. На сьогодні подана апеляція до Великої палати, і справа знаходиться на розгляді у Великій палаті. Тому в залежності від рішення Верховного Суду ми матимемо відповідно вектор руху в цьому питанні. Це 467 чоловік, які або можуть вже бути розглянуті і призначені Вищою радою правосуддя, або ж мають бути відправлені на повторну процедуру конкурсного добору, якщо такий конкурс буде визнаний не чинним.

Я продовжу. В рахунок реалізації іншого нашого законодавчого повноваження. Стосовно суддів, які залишились без повноважень в силу того, що не пройшли кваліфікаційне оцінювання, це судді п'ятирічки. На сьогодні нами розглянуто вже 143 матеріали щодо 143 суддів п'ятирічок з позитивною рекомендацією, з позитивним висновком щодо внесення подання Президенту про призначення їх на посади. Щодо 94 таких суддів вже подання відправлені до Офісу Президента, щодо 49 кандидатів, які були розглянуті 28 листопада цього року, подання готується в рамках процедури підготовки документів, технічної процедури підготовки документів. На засіданні Вищої ради правосуддя 5 грудня включено до розгляду ще 49 таких кандидатур. Тобто щотижня ведеться розгляд порядка півсотні таких кандидатур, і ці питання вирішуються в такому дуже швидкому, але

напруженому режимі. І на сьогоднішній день ми, якщо ці подання будуть реалізовані наші, ми матимемо порядку 200 суддів, які будуть здійснювати правосуддя, ті, які чекають можливості здійснювати правосуддя впродовж двох, трьох, а то і більше років.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яким чином, Андрій Анатолійович, ви можете прокоментувати скорочення вакантних посад? Якраз в розрізі цього питання, ми минулої середи знову-таки про це говорили з Богданом Сильвестровичем, шо, з одного боку, ми всі вимагаємо заповнення перших апеляційних інстанцій, з іншого боку, ми бачимо, що Рада суддів скоротила вакантні посади, мені здається, 56 або 57 посад, і потім це перейде на розгляд Вищої ради правосуддя. Як ви це можете прокоментувати?

ОВСІЄНКО А.А. Ірина Валентинівна, це дуже слушне зауваження насправді. Дійсно, ми на сьогоднішній день маємо ситуацію, коли до Ради суддів звернулися суди, які клопотали про те, щоб наявні вакансії підлягали скороченню. Рада суддів дала погодження щодо такого роду питань, однак абсолютно слушно, що Вища рада правосуддя вирішує питання штатної чисельності в тому чи іншому суді. Тому я не хотів би забігати наперед в плані коментарю, оскільки це питання буде предметом розгляду Вищої ради правосуддя у пленарному складі, і, мабуть, неетичним буде мій коментар, він буде передчасним з цього приводу. Ми зважено до цього питання підійдемо і в рамках наших повноважень і процедури вирішимо його, як того вимагає закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Будь ласка, Павло Васильович, потім... Да, ……..

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Скажіть, будь ласка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потім – Андрій Євгенович.

ПАВЛІШ П.В. ...які ви бачите, можливо, перешкоди, і чи вони є, чи, можливо, їх немає в своєчасному формуванні комісії?

ОВСІЄНКО А.А. Я б не називав це перешкодами. Я б назвав це законодавчими, можливо, прогалинами, зокрема те, що стосується фінансування діяльності міжнародних експертів, які будуть входити до складу конкурсної комісії. Оскільки закон визначає, що організаційно-технічне забезпечення здійснює секретаріат Вищої ради правосуддя, відкритим лишається питання оплати праці, відкритим лишається питання фінансування видатків на відрядження і таке інше. Якщо ми відштовхуємося від законодавчої моделі регулювання цього питання, яке було визначено Законом "Про Вищий антикорупційний суд", то там було відображено, що заробітна плата має чітку визначену величину для міжнародних експертів, які входили до Громадської ради міжнародних експертів, а питання компенсації їх витрат на відрядження, проживання і таке інше регулювалося постановами Кабінету Міністрів. На сьогодні це питання не містить законодавчого регулювання у Законі 193.

Насправді, колеги, я б хоті сказати про одну таку просту річ. Ми всі пам'ятаємо історію прийняття цього закону. І я думаю, що якби от наше спілкування в рамках комітету відбулось на момент обговорення цього проекту закону, то, можливо, не було б потреби в сьогоднішній моїй присутності тут зараз в питанні обговорення реалізації цього закону.

Ми всі розуміємо ситуацію, яка є. І ми розуміємо ті складнощі з реалізацією цього закону, насправді, який на сьогоднішній день існує. Але я хочу запевнити, що рада працює в колегіальному складі, на сьогодні ми маємо ще одну проблему, це межу кворуму для вирішення питань. І чекаємо

від Верховної Ради доповнення нашого складу, за умови доповнення існуючого складу, двома членами Вищої ради правосуддя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр ……..….

_____. Доброго дня. У мене два питання. Одне таке скоріше практичне, а друге – наукове.

Я намагаюсь розібратись хоча б для себе в ситуації, яка склалась стосовно паралельного існування Верховного Суду України та Верховного Суду. Не могли б ви сказати, який суд з цих є легітимним, і що там взагалі відбувається. Тому що недавно з'явилася інформація стосовно підроблення печатки і так далі. Це перше питання.

А друге питання. Я з великою зацікавленістю прочитав проект положення, який ви запропонували. І у мене як у науковця виникло питання, тут йдеться, цитую, "дотримання норм та принципів, що визначають моральну поведінку кандидата". Тобто не могли б ви сказати, де можна дістати інформацію стосовно цих норм та принципів?

Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Я, мабуть, почну з другого питання. Насправді, це питання якраз і полягає в дискусії стосовно оціночних понять, які вживаються в цьому проекті положення. Вони дублюють певною мірою положення закону, і питання оціночних понять є, мабуть, тим основним, яке стало перешкодою для швидкого розроблення цього положення. Ми хочемо отримати позицію, науково-консультативну думку, зокрема, Національної школи суддів і в тому числі і з цього питання в тому числі, наголошую. Тому мені давати тлумачення наразі, мабуть, буде не зовсім правильно.

Повертаючись до питання легітимності Верховного Суду України чи Верховного Суду, нам чудово відомо, що на сьогоднішній день це питання вирішується в кількох різних площинах і в кількох різних тлумаченнях з

точки зору закону, в тому числі і кримінального. Тому кожен орган в межах своєї компетенції, мабуть, якщо дасть відповідь на свою частину питань, це призведе до чіткого врегулювання статусу Верховного Суду України і Верховного Суду нині діючого. З огляду на те, що конституційне подання на сьогодні залишається нерозглянутим, з огляду на те, що іде процес паралельного фінансування Верховного Суду України з точки зору оплати праці їхнього, і це питання проблемне стало після того, як виникли питання щодо утворення нового Верховного Суду. Тому в межах своєї компетенції я можу давати відповіді на ті питання, які є предметом нашого розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В законі чітко сказано, що Вища рада правосуддя вживає заходів щодо незалежності суддів. А які саме заходи? Тому що от якраз з цього питання випливає питання сталості, незалежності судової системи, те, що ми зараз дійсно кожного дня маємо, знову ж таки сьогодні до нас, колеги, я вас повідомляю, що надійшло офіційне звернення від виконуючого обов'язки Голови Верховного Суду України, там два звернення, проте які наголосив на минулому комітеті. Таким чином, дійсно, комітет має якось реагувати, це ми зобов'язані за законом. Тому яким чином Вища рада правосуддя які заходи розробила в незалежності суддів, щоб може ми безпосередньо керувалися цим?

ОВСІЄНКО А.А. Запитання вжиття заходів незалежності суддів, авторитету правосуддя, воно визначено одною нормою закону, це стаття 73 Закону "Про Вищу Раду правосуддя".

Ми наголошували неодноразово і в своїх щорічних доповідях, і у питаннях прикладного характеру, коли стосувалося повідомлень суддів про втручання, що набір інструментів для реагування Вищої Ради правосуддя є, м'яко кажучи, недосконалим. А в практичній площині відсутній механізм контролю і впливу за невиконання рішень Вищої Ради правосуддя щодо вжиття заходів щодо незалежності суддів та авторитету правосуддя.

На сьогодні Вища Рада правосуддя позбавлена можливості впливати на цю ситуацію в законодавчій площині, оскільки не є суб'єктом законодавчої ініціативи. В площині практичної реалізації ми проводимо перевірку тих звернень, мабуть, частина з яких …… до Комітету з питань правової політики, з точки зору оплати праці, упорядкування, унормування праці членів, точніше, суддів Верховного Суду України. Нами проводиться перевірка. Ми отримуємо, зробили запити на отримання необхідної інформації, і це питання буде піддано комплексному обговоренню, і з цього приводу буде прийматися рішення пленарним складом Вищої Ради правосуддя.

При цьому я хочу зазначити про те, що це питання на сьогодні потребує, мабуть, обговорення у доволі широкому колі із залученням і суддів Верховного Суду України, фахівців, науковців для того, аби ми виробили спільний і єдиний підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Насправді, це ж питання, мені здається, болюче і для вас, і для всіх, тому що заходи незалежності суддів, те, що передбачено законом, розробляє Вища Рада правосуддя. Тобто ви вважаєте, що це все ж таки необхідно передбачити цей перелік заходів законом. Мені здавалось, що законодавець, коли приймав цю норму, навпаки надавав можливості суддівській спільності зробити це якомога ширше коло їх і щоб не зарегульовувати питання. А тепер виходить, що лише перевірки – це заходи незалежності суддів? Тобто такого у вас не розроблено положення щодо безпосереднього заходу незалежності суддів, як передбачено законом?

ОВСІЄНКО А.А. Насправді це не так. Перевірка вона включає… це є початком того, аби виробити комплексний підхід до реалізації… до розв'язання цього питання. Це питання виникло не сьогодні, воно виникло ще у 2016 році з прийняттям Закону 1402. І на шляху, на певному етапі його реалізації ми стикнулися з проблемою, яка на сьогоднішній день стала

гострою і кричущою. І розв'язати, дати просту відповідь на таке складне питання є неможливо. На сьогоднішній день воно потребує втручання і участі всіх без виключення суб'єктів, які дотичні до процесу і законотворення, і реалізації закону.

Тому ми намагаємося…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто все ж таки законодавчий підхід, да, ви вбачаєте, що це буде більш правильно?

ОВСІЄНКО А.А. Ні, ми намагаємося виробити той підхід, який, на нашу думку, дасть змогу найти ключ для вирішення цієї проблеми. Розв'язати її якимось імперативним чином в один момент не виходить і не вийшло до цього часу. Вища рада правосуддя, я згідний, що, мабуть, мала б обіймати більш активну позицію у даному питанні. Однак в силу певних об'єктивних чи суб'єктивних факторів на сьогодні ми маємо невирішену цю проблему, і нам в тому числі належить її вирішувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Анатолійович.

Андрій Євгенович, будь ласка, потім – Сергій Володимирович.

КОСТІН А.Є. Дякую дуже.

Андрій Анатолійович, у мене є два питання. Перше, мабуть, просто інформаційне. Тобто ви сказали про справу, яка стосується конкурсу, да, щодо 467 суддів. Просто для інформації, якщо ви знаєте, скільки справа знаходиться вже на розгляді у Великій Палаті Верховного Суду? Так, щоб ми розуміли, скільки це триває.

І друге питання, воно нас повертає на початок нашого діалогу. Це, мабуть, ви десь розмірковували, да? У нас залишається, або у вас залишається 2 місяці на те, щоб виконати, да, норму закону та обрати Вищу

кваліфікаційну комісію суддів. Якщо можна, да, назвати нам якісь терміни, таким чином щоб ми розуміли по етапах цього процесу.

ОВСІЄНКО А.А. Дякую.

Проект положення містить, в принципі, розбивку цих етапів, чітку структуризацію цієї процедури. Оголошення початку конкурсу дасть можливість запустити механізм подачі документів кандидатами до складу конкурсної комісії. Це 20 днів з моменту оголошення конкурсу.

Паралельно може бути запущений також процес і повинен бути запущений процес подачі документів кандидатами на посаду членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України і спецперевірка за результатами надходження цих документів. Якщо виходити з таких оптимістичних прогнозів і можливості реалізації положень закону в частині дотримання строків, то мені б хотілося вірити, що ми теоретично можемо вкластися в ці строки на межі ліміту.

Я хочу зазначити про те, що ми не схильні продовжувати таку практику, коли норма закону, яка визначає строк провадження якихось процедур, є лише формальною. Ми говоримо зокрема, наприклад, процесуально-кваліфікаційні оцінювання. Ми пам'ятаємо, що були визначені строки і формування певних інституцій судових і проходження кваліфікаційного оцінювання, вони виявилися формальними насправді. Тому що на сьогоднішній день статистика свідчить про те, що вони навіть близько не були дотримані. Ми б хотіли відійти від цієї практики і породити нову практику, яка дасть можливість, дійсно, відштовхуватись від реальних можливостей і виконання цих строків.

КОСТІН А.Є. Перепрошую, а на перше питання щодо того скільки справа знаходиться… Якщо ви знаєте. Якщо ні, то…

ОВСІЄНКО А.А. Я не готовий сказати з точністю, в межах двох місяців це процедура була судового розгляду. На сьогодні питання знаходиться у Великій Палаті на перегляді, справа знаходиться на перегляді, там також по-моєму в межах строків визначених законом.

КОСТІН А.Є. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Андрій Анатолійович, ви справедливо зазначили, що Вища рада правосуддя не має права законодавчої ініціативи, але я переконаний в тому, що якщо у Вищій раді правосуддя є якісь ідеї, як розв'язати ті колізії, з якими ви стикаєтесь майже щодня, комітет буде щиро радий почути і думку Вищої Ради правосуддя з цього питання. А якщо це буде оформлено неформально, звичайно, я розумію, в якийсь законопроект, то я переконаний, що ми ще з більшою цікавістю до цього поставимось і будемо готові це розглянути. Якщо будемо вважати за доцільне, то, звичайно, будемо просувати ці… Тому що, дійсно, є багато питань, які потребують нагального вирішення на законодавчому рівні.

ОВСІЄНКО А.А. Сергій Володимирович, я дякую за таке зауваження і пропозицію. Я хочу відмітити, що Вища Рада правосуддя налаштована на конструктивний діалог і співпрацю. І на рівні повноважень, які визначені законом для Вищої Ради правосуддя, це консультативні висновки щодо законопроектів. Ми, даючи такі консультативні висновки, намагаємося також певною мірою показувати своє бачення або можливість вирішення того питання, яке є гострим або дискусійним з точки зору законодавчої ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Васильович, потім – Михайло Миколайович, потім – Руслан Петрович.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

На минулому тижні ми були присутні на засіданні Вищої ради правосуддя. І те, що мене тоді зацікавило, коли одна із справ, яку розглядали, піднімалося питання щодо конфлікту інтересів, а саме, коли рішення Вищої ради правосуддя було оскаржене в Верховному Суді. І потім після того, як Верховний Суд прийняв рішення про скасування попереднього рішення Вищої ради правосуддя, той самий склад Вищої ради правосуддя знову розглядає рішення, справу відповідно до цього суду… судді, якого притягується.

Хотів би спитати, чи дійсно є така правова колізія, і яка думка ваша щодо розв'язання цього питання, можливо, з допомогою Верховної Ради України. І чи зверталися і яка кількість таких є справ?

Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Шановні колеги, я б, мабуть, хотів би сказати, що, мабуть, я буду утримуватись від коментарів конкретних справ. А якщо в контексті обговорення правової проблеми або колізії, я не вважав би це колізією, я вважав би це розбіжністю у тлумаченні.

Насправді, йдеться мов про те, що Вища рада правосуддя розглядає в пленарному складі питання про звільнення судді за наслідками дисциплінарної процедури. Дисциплінарна процедура передбачає розгляд палатою питання про відповідальність судді. Якщо палата вносить подання про звільнення судді, таке рішення може бути оскаржене до Вищої ради правосуддя. Вища рада, переглядаючи у пленарному складі рішення палати, приймає рішення, залишає його без змін. Тоді питання про звільнення в якості кадрового питання ставиться на розгляд Вищої ради правосуддя. Це

законодавча конструкція, яка на сьогоднішній день визначена із 2016 року, фактично. За такою моделлю працює Вища рада правосуддя.

Питання конфлікту інтересів тут не стоїть, оскільки це законодавчо визначений механізм, черговість і різниця у питанні того, якою частиною закону регламентується та чи інша процедура. Тут не йде мова колізію, тут іде мова про тлумачення закону і процедури, визначеної законом.

Чи є законодавчі шляхи спрощення або альтернативного розв'язання цього питання? Мабуть, є, мабуть, такі варіанти є можливими, можна казати про те, що рішення дисциплінарної палати, наприклад, може переглядатися тільки Верховним Судом, і тоді Вища рада правосуддя, за виключенням палати, може розглядати питання про звільнення судді у кадровій процедурі.

Є, безумовно, багато точок зору, які заслуговують на увагу. Але вони потребують широкого обговорення і такого зваженого підходу, аби ми, з одного боку, спрощуючи якісь питання, не породили нову проблему. Питання строків розгляду, наприклад, Верховним Судом, оскарження рішення дисциплінарної палати, коли розгляд його може затягнутися на тривалий час. Тобто має бути збалансований підхід з точки зору процедури і з точки зору матеріальної частини права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Михайло Миколайович, потім – Руслан Петрович.

НОВІКОВ М.М. Андрій Анатолійович, в мене таке запитання. Я подивився теж положення, проект положення, який ви розробили, і хотів би зрозуміти саму процедуру. Положення називається "Проведення конкурсу". Тобто є процедура проведення конкурсу, а є ще всередині цієї процедури процедура створення конкурсної комісії. І вони могли б рухатися паралельно, ці процедури, а не послідовно, оскільки послідовність потягне за собою тривалість цієї процедури. Наскільки пов'язані між собою процедури розпочатку конкурсу, створення конкурсної комісії, а потім подання

документів? Можливо, було б доцільно, це як порада, це обговорення цього питання. Є один напрямок – створення конкурсної комісії. Інший напрямок – розпочаток цієї процедури. Справа в тому, що поки ви не приймете рішення про початок цієї процедури, взагалі не починається нічого – ні отримання заяв щодо формування конкурсної комісії, ні отримання заяв щодо кандидатів на членів Вищої кваліфікаційної комісії. Чи не вбачаєте ви в цьому якісь проблеми з точки зору, що сама процедура, вона вибрана, можливо, не зовсім вдало. Можна було б оголосити про проведення відповідного закону про розпочаток цієї процедури. Це дало б можливість формувати конкурсну комісію. Оскільки потім, коли почнуть надходити заяви, їх має обробляти не Вища Рада правосуддя, а має обробляти конкурсна комісія.

ОВСІЄНКО А.А. Дякую. Насправді, закон визначає, що Вища Рада правосуддя проводить конкурс на заняття посад членів Вищої кваліфікаційної комісії. Для цих цілей вона формує орган такий, як конкурсна комісія, і надає організаційно-технічне забезпечення. В тому числі секретаріат Вищої Ради правосуддя буде займатися проведенням спеціальних перевірок щодо документів кандидатів.

Питання діяльності конкурсної комісії визначено частково в Законі "Про судоустрій і статус суддів", який визначає, що робить конкурсна комісія. І в межах цієї процедури є можливим паралельний процес і створення конкурсної комісії і подачі документів та їх направлення на опрацювання в порядку спеціальної перевірки.

Тому це одна із позицій, яка, безумовно, має право на існування, і вона також обговорюється і буде предметом обговорення в пленарному складі, коли буде стояти питання про затвердження положення і оголошення конкурсу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановне голово. Ви так одним мазком згадали, я тільки просто пригадаю, що коли приймався Закон про ВРП, ми тоді ввели спеціальний інститут консультативних висновків як фактично обов'язковий не тільки для розгляду, а і для врахування Верховною Радою, народними депутатами. І я вдячний, що ВРП своєчасно надсилає такі висновки, і між іншим, коли ми розглядали в першому читанні 1008, на жаль, висновок був, але представника ВРП не було на засіданні комітету…

ОВСІЄНКО А.А. Не запрошені.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я тоді осмілився, скориставшись вашим висновком, озвучити позицію, і, насправді, там всі ті речі, про які ви кажете були в цьому висновку, але Верховна Рада вчинила так як вона вчинила. Тому я думаю, що тут до вас ніяких претензій немає.

Але у мене питання в іншому. Наскільки я пам'ятаю, найбільша переобтяженість в вашій роботі була все ж таки дисциплінарні скарги. І ви тоді спеціально приймали, пам'ятаєте, під час прийняття закону в "Перехідних положеннях", не знаю, чи ви тоді працювали, по-моєму, ви ще не працювали, що ми обмежили строком трирічним цих скарг. Але кількість скарг, я так розумію, не зменшується, вона навпаки починає продовжуватись із збільшенням. Що робити тепер? Бо не можна сказати, що в ВРП нічим не займається. Вони день і ніч займаються цими скаргами.

Чи є сенс, може, ще звернутися і в "Перехідних положеннях" якогось закону ще раз переглянути ці строки. Тому що в мене таке враження, що ви ніколи з цих скарг, які ще роками накопичуєте, не можете вийти.

Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. З цього приводу можу також докладно розповісти про історію, яка склалася з великою кількістю скарг. Дійсно Вища рада

правосуддя має переважно обсяг роботи, пов'язаний з розглядом дисциплінарних скарг. З 2017 по 2019 рік понад 45 тисяч дисциплінарних скарг надійшло до Вищої ради правосуддя – понад 45 тисяч за три роки. При цьому станом на сьогодні розглянуто більше 30 тисяч таких скарг. Тобто якщо казати, що Вища рада правосуддя не справляється з цим навантаженням, вона справляється, але це займає 90 відсотків робочого часу, ресурсу і сил на огляд… Прошу?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дві палати…

ОВСІЄНКО А.А. Три палати у Вищій раді правосуддя є. Питання законодавчого врегулювання строків щодо тих дисциплінарних проступків, які були вчинені там 3 і більше років тому назад, дійсно розв'язали істотною мірою руки для того, аби не перевантажувати роботу Вищої ради правосуддя розглядом таких скарг по суті. Тому що такі скарги одноособово членами Вищої ради правосуддя залишалися без розгляду, відповідно до прямої вказівки закону і "Перехідних положень", які були визначені Законом "Про Вищу раду правосуддя". Але проблема полягала в тому, що закон якраз 2016 року визначив модель дисциплінарного провадження, за яким єдиним органом, який здійснював дисциплінарне провадження щодо всіх суддів, була Вища рада правосуддя. До того такі повноваження розподілялися між Вищою кваліфкомісією і Вищою радою юстиції.

І от з Вищої кваліфікаційною комісії перейшло до Вищої ради правосуддя одномоментно там більше 16 тисяч дисциплінарних скарг, щодо яких строки давності для притягнення до дисциплінарної відповідальності минули вже рік тому або і два роки тому. Тобто це був той баласт, який заблокував більше ніж на рік фактично роботу Вищої ради правосуддя. Сьогодні практично всі ці дисциплінарні скарги вже розглянути відповідним чином, відповідно до закону.

І якщо говорити про статистику, то у 2019 році надійшло на сьогоднішній день, станом на грудень місяць трохи більше дев'яти тисяч дисциплінарних скарг, а розглянуто з урахуванням залишків в тому числі, приблизно 14 тисяч дисциплінарних скарг, якщо казати мовою статистики.

Тому …..… нововведення, які врегулювали скорочення строків дисциплінарних процедур, безумовно, містять позитивний такий посил, мають позитивну передумову для того, щоб питання дисциплінарної відповідальності за такими кричущими фактами, істотними порушеннями знаходили невідкладне реагування. Але, з іншого боку, в умовах того, що є ще певний залишок дисциплінарних скарг, це дуже сильно ускладнює роботу. Але ми працюємо в межах тих норм, які визначають нашу процедуру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Анатолійович, ви сказали, що було розглянуто 14 тисяч скарг. А скільки суддів було притягнуто до відповідальності.

ОВСІЄНКО А.А. Я, на жаль, готуючись до засідання комітету, не підготував детальної інформації. Я б вам готовий був би надати її в письмовому вигляді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоча б в якихось межах. От 14 тисяч скарг, скільки суддів – нуль, менше ста, більше ста, тисяча?

ОВСІЄНКО А.А. Менше ста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоча б у якомусь відсотковому...

ОВСІЄНКО А.А. Менше ста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Менше ста суддів, так? Тобто відсоток з цих дисциплінарних скарг…

ОВСІЄНКО А.А. Ми говоримо про різні види відповідальності суддів. Це від попереджень і до звільнень. З цієї величезної кількості скарг мали місце випадки, коли суддів звільняли за вчинення істотного дисциплінарного проступку, мали місце випадки, коли суддям оголошували попередження, оголошували догани, направляли до школи суддів на навчання. Тобто це включає весь процес.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене було загальне питання, притягнуто до відповідальності. Тобто от якщо…

ОВСІЄНКО А.А. Я не хочу бути неточним в плані цифр, я готовий надати таку інформацію в окремому документі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Павло Васильович, так?

ПАВЛІШ П.В. Тут ми про статистику згадали. Скажіть, будь ласка, кількість скарг щороку збільшується чи зменшується? От, наприклад, якщо порівнювати 2018, 2017, динаміка в нас позитивна чи негативна?

ОВСІЄНКО А.А. Якщо порівнювати, кількість скарг, мабуть, зменшується, якщо в цілому судити про те, що ми мали місце, перехід великої кількості залишків. То динамічний показник свідчить про те, що незначним чином, але зменшується кількість дисциплінарних скарг.

З урахуванням того, що Закон 193 містить певні законодавчі новації щодо того, яка дисциплінарна скарга може подаватися, ми будемо бачити вже по ходу реалізації цього закону.

ПАВЛІШ П.В. Тут ще є, може бути динаміка. Справа в тому, що за відсутності самих суддів, і якщо їх мало, тому і скарг менше.

ОВСІЄНКО А.А. Я хочу зазначити про те, що переважна більшість скарг, це, мабуть, дві третини всіх скарг, це незгода з судовим рішенням. Це коли в силу або необізнаності, або певного зловживання правом особа, яка отримала рішення не на свою користь, намагається через фактично четверту інстанцію чи вже п'яту інстанцію добитися його перегляду, відповідної оцінки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хто… Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. В продовження практики дисциплінарної. От я хотів би поцікавитися, за два роки функціонування ВРП істотно змінювалася дисциплінарна практика. Суддів притягували до дисциплінарної відповідальності за порушення, які не є суттєвими. Наприклад, за несвоєчасне оприлюднення судового рішення у зв'язку з закінченням там терміну дії цифрового підпису. Протягом часу функціонування ВРП не було єдиного підходу до розгляду дисциплінарних справ. Ваше бачення стосовно єдності дисциплінарної практики, і чи не вважаєте ви, що така плинність дисциплінарної практики є загрозою незалежності суддів, яку ви, по суті, повинні відстоювати?

Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Знову ж таки не коментуючи окремі види дисциплінарних проваджень, я хочу сказати наступне. 30 квітня закінчився строк повноважень у великої кількості членів Вищої ради правосуддя. На сьогодні прийшли нові члени Вищої ради правосуддя. Природно, що

дисциплінарна практика може змінитися з урахуванням бачень тих членів Вищої ради правосуддя, які приступили до виконання повноважень.

Хочу зазначити також те, що на сьогоднішній день склалася ситуація, коли в повній мірі реалізовано вимоги закону і рекомендації міжнародних інституцій щодо того, що більшість суддів у такому органі мають складати судді, обрані суддями. На сьогоднішній день Вища рада працює не в повному складі, однак більшість суддів, більшість членів Вищої ради правосуддя, це десять, одинадцять, становлять фактично судді, які обрані суддями. І тому природно, що дисциплінарна практика змінюється, і вона буде змінюватися.

Цілком слушним є зауваження щодо неоднаковості дисциплінарної практики. З цією метою ми вже вживали заходів, і на сьогоднішній день проведено узагальнення дисциплінарної практики за участю міжнародних партнерів, які долучилися на рівні методологічної підтримки цього процесу. Проведено ґрунтовне узагальнення дисциплінарної практики. Воно проведено в розрізі як дисциплінарних процедур, які здійснюють палати окремі дисциплінарні Вищої ради правосуддя, так і в розрізі того, як Вища рада правосуддя переглядає рішення дисциплінарних палат, і в розрізі того, як Верховний Суд оцінює рішення Вищої ради правосуддя та їх дисциплінарних палат. Такий великий обсяг інформації потребує ретельного аналізу, і ми виходимо на той результат, що будуть вироблені типові ситуації, які можуть бути орієнтиром для суддів, що є дисциплінарним проступком – істотним, менш тяжким, а що не є дисциплінарним проступком. Для того як би якраз забезпечити їм роботу в умовах, коли вони не бояться приймати судові рішення, а є вільними.

ВАТРАС В.А. Ще одне питання. Стосовно кадрового голоду. Ви в газеті "Закон і бізнес" зазначили, що прямими наслідком тієї непродуманої реформи, яка відбулася в 16-му році, і є сьогодні кадровий голод.

На вашу думку, які шляхи подолання цього кадрового голоду? І як ви ставитеся до змін профільного закону стосовно розмежування конкурсних процедур суддів і кандидатів на посаду суддів? Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Я перепрошую, там не зовсім точна цитата із "Закону і бізнесу". Я мав на увазі, що законодавча новація або законодавча ініціатива попри те, якою б корисною вона не була, вона може бути нівельована виконанням закону.

Десь певною мірою це перекликається з тим станом речей, про який ви ведете мову. І, дійсно, першочерговим завданням є наповнення судів, не переміщення судів у межах існуючої штатної чисельності, а саме наповнення судів. Тому що зайняття вакантних посад суддів дасть змогу, з одного боку, зменшити навантаження на тих суддів, які працюють, вони поділять між собою ті справи, які знаходяться сьогодні в одного судді, їх розглядатиме три судді. З іншого боку, це дасть змогу оновити суддівський корпус, тому що ті люди, які прагнуть сьогодні прийти в професію, ви знаєте, моє особисте спілкування з ними, дає надію, вселяє надію на те, що судова система буде не тільки оновлюватись, а ставати кращою, ставати більш професійною.

На рахунок того, чи варто роз'єднати ці процедури, це також не одномоментно можна дати відповідь на це питання. Є свої плюси, і є свої мінуси, це якраз і потребує такого широкого обговорення. Тому що на сьогодні склалася ситуація, коли судді оспорили конкурс, який був оголошений для помічників суддів, коли сторонні особи оспорили той конкурс, який був оголошений для суддів в рамках переведення.

У нас склалася парадоксальна ситуація, коли всі три конкурси не знайшли підтримки і єдиного бачення, і вони оспорені були до Верховного Суду. При цьому конкурс для переведення суддів скасувала сама Вища кваліфікаційна комісія, як ви знаєте. Таких ситуацій не повинно бути, ми повинні підійти до чіткого розуміння розмежування того, за якими правилами ми проводимо ту чи іншу процедуру.

Якщо мається на меті заповнити діючі вакансії, то для цього потрібно набирати суддів і проводити для них конкурс. Якщо стоїть питання про переміщення суддів, про їх просування в рамках однієї юрисдикції або інстанції, то це питання переведення і конкурсного заміщення.

Я би хотів наголосити на те, що проблемою дефіциту кадрів, однією із передумов виникнення проблеми дефіциту кадрів є те, що, фактично, за останні роки нівелювалось таке поняття, як кадрового резерву. На сьогоднішній день фактично відсутній кадровий резерв для заміщення вакантних посад суддів. І тому навіть якби ми розблокували на сьогодні ці процедури, то ми б вирішили лише частину цієї проблеми, ми б не заповнили навіть дві третини тих вакансій, які існують. Тому що нам на сьогодні немає де взяти суддів, які були б підготовлені до роботи на посади суддів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якраз заговорили про кадровий голод. Вчора Голова Верховної Ради не тільки дав нам доручення розглянути нам законопроекти 1015 і 1016, ті, що у нас пункт 2 і 3 з'явилися в порядку денному. Так само Голови Верховної Ради вчора дав доручення Апарату Верховної Ради про те, щоб було знову оголошено про прийняття пропозицій від фракцій щодо заповнення вакантних посад від Верховної Ради на члена Верховної Ради правосуддя… Вищої Ради правосуддя.

Тому, колеги, знову-таки наголошую на тому, що лист від Голови Апарату надійде на голів фракцій і депутатських груп, проте маємо собі на меті, що у нас є 45 днів для того, щоб ці пропозиції ми маємо право сформувати, якраз допомогти Вищій раді правосуддя швидко розглядати і виконувати свої функціональні обов'язки. Тут, я думаю, що і наша частина відповідальності так само є.

В кого ще, які питання є до Андрія Анатолійовича? Олег Анатолійович, потім – Михайло Миколайович. А потім я дам, нарешті, присутнім слово. Дякую.

Будь ласка, Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Можливо, короткий коментар щодо стану формування окружних місцевих судів. Це ж ваша компетенція?

ОВСІЄНКО А.А. Ви маєте на увазі процес оптимізації структури судів? На сьогоднішній день це питання лишається відкритим, тому що закон визначив формування такого роду судів, як окружні місцеві суди. Їх було створено відповідними указами Президента. На сьогоднішній день питання переведення судів не вирішувалось, оскільки рекомендації від Вищої кваліфікаційної комісії не поступали. Це супроводжується також тією проблемою, що функціонування суду у відокремлених приміщеннях на сьогодні з технічної точки зору вимагає певних доопрацювань, в тому числі і на рівні технічного супроводу і підтримки організацій судових засідань, розподілу справ, передачі справ з одного приміщення суду до іншого. Тому це питання потребує ґрунтовного доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Я в світлі того, що було запитання щодо дедлайнів і самої процедури. Передивляючись знову ж таки процедуру, хотів би зрозуміти для себе, як це буде відбуватися і почути, можливо, якийсь коментар. Наскільки видно з цього проекту положення, оголошення має бути подано не пізніше за 10 днів до початку конкурсу. В оголошенні має бути зазначено порядок і строки подання кандидатами до конкурсної комісії. Кандидати до конкурсної комісії подають свої пропозиції… суб'єкти формування конкурсної комісії подають дані про кандидатів протягом 20 днів з моменту оголошення конкурсу. Потім далі іде строк, перше засідання, коли може бути відбуватися конкурсна комісія протягом …… днів з моменту затвердження персонального складу конкурсної комісії. Але міститься в

положенні порядок і строки подання заяви для участі у конкурсі. Є розділ, який містить в собі порядок подання та приймання заяви, документів для участі у конкурсі, а строків нема. Сказано, що в оголошенні має бути зазначено порядок і строки подання заяви для участі у конкурсі, в самому розділі строків подання заяви для участі у конкурсі немає. Можливо, ви скажете, який це строк буде для подачі заяви?

ОВСІЄНКО А.А. Я б не хотів, зрозумійте мене правильно, я б не хотів зараз висловлювати якусь позицію, яка потім може не бути підтриманою членами Вищої ради правосуддя. Я думаю, що ці питання в тому числі, вони є предметом обговорення. І ми…

НОВІКОВ М.М. Не існує в проекті навіть поняття "порядок подання і приймання заяв". Хоча зазначено було, що оголошення конкурсу… В рішенні Вищої ради правосуддя визначається дата, початок і місце проведення конкурсу, порядок і строки подання пропозицій, визначених законом суб'єктів формування складу конкурсної комісії, порядок і строки подання заяв кандидатами на посаду… та кандидатами для участі в конкурсі.

ОВСІЄНКО А.А. Це питання не викликало заперечень у членів Вищої ради правосуддя. Але ми…

НОВІКОВ М.М. Я хочу просто зрозуміти, як буде відбуватися процедура в строках.

ОВСІЄНКО А.А. Давайте ми внесемо це на обговорення, в робочому порядку здатні доопрацювати це питання в тому числі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Дякую.

Я, просто користуючись тим, що у нас є можливість поспілкуватись з вами, хотів поставити питання щодо все ж таки впровадження і такого повноцінного функціонування єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Тому що ми вже кілька років спостерігаємо намагання все це зробити таким чином, щоб воно функціонувало. Але все ж таки ми цього року теж підтримали бюджетні пропозиції для дофінансування цієї системи. Але це дуже важливо для користувачів судової системи. Коли вже вона запрацює, якщо ви маєте таку інформацію?

Дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Дякую за запитання. Насправді, це питання, яке знаходиться під постійним контролем, особливо після того дедлайну, який був визначений законом щодо запровадження цієї системи. Після того, як було повернуто на доопрацювання положення про єдину інформаційно-телекомунікаційну систему, Вища рада правосуддя виявилась одним із ініціаторів аудиту стану запровадження цієї системи.

На сьогоднішній день такий аудит проведений, фактично, незалежними структурами, в тому числі і міжнародними партнерами. Ми чекаємо результату цього аудиту. Він мав бути наданий нам, фактично, наприкінці жовтня. А на сьогоднішній день проводиться початок обговорення тих результатів аудиту, які були проведені. Вища рада правосуддя намагалася досконало з'ясувати причину того, що єдина ця система виявилась не готовою до запровадження.

Є кілька пояснень з цього приводу. І ми запрошували і членів вашого комітету, приймали участь члени нашого комітету, є розгорнута така широка дискусія на цей рахунок. І той орган, який розробляв, і в силу закону зобов'язаний був подати фактично цю систему на затвердження до Вищої ради правосуддя, положення про цю систему, доповів про те, що концепція, яка була запропонована у 2016 році, виявилася неспроможною забезпечити

роботу цієї системи. На сьогодні йде доопрацювання тих модулів, якими мусять наповнити систему і дати можливість їй повноцінно працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, ще питання. Да.

Якщо можна, представтесь, будь ласка.

ЮЩЕНКО Т. Тетяна Ющенко, адвокат, експерт аналітичного центру "Український інститут майбутнього". Дякую головуючій за можливість задати запитання.

Пані голово, питання складається з двох блоків. І з вашого дозволу, коротко інформація, тому що звучало на засіданні питання з приводу того, на якій стадії зараз справи знаходяться у Верховному Суді. Так сталося, що я представляю інтересу 220 кандидатів на посаду судді якраз в рамках цієї справи. Наразі подано 11 апеляційних скарг на рішення Суду Верховного, Касаційного адміністративного суду. І справа, перше провадження, було відкрито 11-го….

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, пані Тетяна, в нас, в принципі, є конкретне запитання до голови Вищої ради правосуддя. Тому давайте не перетворювати це в брифінг і прес-конференцію. Тому, якщо можна, по суті коротко або…

ЮЩЕНКО Т. Так-так-так. Так, будь ласка, дякую. Ні, я хотіла просто розповісти, що справа призначена 29 січня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ви ці справи можете безпосередньо Андрію Анатолійовичу розповісти. У нас є порядок денний.

ЮЩЕНКО Т. Питання наступне. Прозвучала інформація від голови Вищої ради правосуддя про те, що на підставі… у зв'язку з тим, що у

провадження Верховного Суду перебувають справи про оскарження оголошення конкурсу в місцеві суди, наразі призупинено провадження всіх процедур у цих справах. Мене цікавить… Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяна, я перепрошую. Мої помічники, заступники кажуть, що в даному випадку ми виходимо за межі парламентського контролю. Тому, я дуже перепрошую, давайте такі питання ви все ж таки будете ставити в правильних, в окремих форматах, куди буде запрошена…

ЮЩЕНКО Т. Дякую, але це питання наповнення, це питання наповнення судів кадрами…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Шановний доповідач, я вибачаюсь, просто формат проведення засідання парламентського комітету не передбачає запитання-відповіді від когось, крім народних депутатів України, запрошеним на засідання комітету особам. Тому ви можете виступити, якщо буде дозвіл на те комітету, але репліка і дискусія між присутніми на засіданні не передбачається регламентом проведення засідання.

ЮЩЕНКО Т. Дякую. Я спитала, чи ви можна поставити питання, мені дозволили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяна, я думаю, що такі питання можна буде перенести в іншу площину, і засідання комітету залишити все ж таки засіданням комітету в межах парламентського контролю.

Дякую.

ЮЩЕНКО Т. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні депутати, чи є ще питання до Андрія Анатолійовича? Будь ласка, Олександр Олександрович. Мікрофон треба включити.

МЕРЕЖКО О.О. Прошу, в мене, якщо можна, питання технічного скоріше характеру стосовно положення. Я звернув увагу на те, що при проведенні оцінювання, тут принаймні два рази, як тут сказано, перевагу має кандидат, який є суддею. Я – науковець, і питання полягає в тому, може, варто було б позбутися цієї, скажімо так, дискримінації?

ОВСІЄНКО А.А. Шановні колеги, я вдячний за те, що ми маємо можливість поспілкуватися на такій площадці, як засідання Комітету з питань правової політики. Я б хотів сказати, що це прикладні питання, які будуть предметом розгляду у пленарному складі Вищої ради правосуддя.

Безумовно, ваша думка є слушною і буде почута, але це предмет того обговорення, який буде здійснюватися в рамках засідання Вищої ради правосуддя. Я не хотів би висловлювати свою позицію чи бачення по конкретних питаннях, оскільки це може бути певною пересторогою для того, аби в подальшому засідання Вищої ради правосуддя відбувалося за тим порядком, який визначений законом. Я переконаний, що всі, без виключення, спірні або проблемні питання, які є в проекті положення, вони будуть предметом ретельного обговорення, дослідження, в тому числі із залученням позицій національної школи, Ради суддів і з урахуванням думок членів Вищої ради правосуддя. Це колегіальний орган, і я думаю, що обговорення знайде правильний шлях вирішення цього питання. Не буває досконалого документа, будь-який документ, який би він ідеальний не був на перший погляд, він має підстави і для критики, і для оспорення його певними

особами. Тому давайте ми дочекаємося закінчення цього процесу і початку нового процесу, дійсно, створення Вищої кваліфікаційної комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, наполягаєте на питанні? Тому що…

ДЕМЧЕНКО С.О. Я не питання, я коротке з цього приводу, просто два слова, буквально, колеги. Я щодо приводу – науковці, суди. Просто є рішення "Волков проти України", там прямо прописано, що мають бути судді і максимально суддівський корпус. Це щодо відповіді на ваше питання.

А взагалі щодо проекту положення і все інше, в мене є така пропозиція, вона вже обговорювалась із колегами, з Вищою радою правосуддя. Що ми можемо залучатися, наша пропозиція, до розробки цього, того ж положення. Ми цей закон якщо розробляли 1008, то ми більш його, може, знаємо дух цього закону. Тому, будь ласка, я думаю, що ВРП відкрита до пропозицій і готова співпрацювати в будь-якому режимі сьогодні-завтра, будь ласка.

Правильно, ви підтверджуєте?

ОВСІЄНКО А.А. ВРП готова до пропозицій, для площадок, для діалогу. Також маємо можливість спілкуватися.

ДЕМЧЕНКО С.О. Готові? Дуже дякую, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я думаю, що ми почули вичерпні відповіді, да. І в нас є розуміння того, певних етапів і певних термінів того, що буде відбуватися з формуванням Вищої кваліфікаційної комісії.

Думаю, що час подякувати Андрію Анатолійовичу. Дякую, що, дійсно, прийняли це запрошення. Достатньо ґрунтовно нам відповіли на всі питання. І ми сподіваємося, що ми цих етапів і термінів будемо дійсно дотримуватися

і встигнемо згідно закону сформувати Вищу кваліфкомісію і наповнювати …… апеляційної інстанції.

ОВСІЄНКО А.А. Ми маємо намір зробити для цього все можливо і від нас залежне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дуже вам дякую.

ОВСІЄНКО А.А. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, як кажуть, да, до нових зустрічей. А ми переходимо до наступного пункту порядку денного. Дякую, Андрій Анатолійович. Не будемо вас більше затримувати, відривати від справ у Вищій раді правосуддя.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. В нас це проект Закону…

Да, будь ласка, Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, назавтра вноситься 13 питання в зал. Апарату треба його підготувати для розгляду. Чи не буде заперечень щоб... Я залишаюсь, але щоб його доповісти, щоб Апарат міг вже готувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, да, давайте таким чином зробимо.

До речі, так само хотіла б доповісти по тому питанню, що спочатку задавав Олег Анатолійович. Згідно Закону про комітети порядок денний необхідно оприлюднити за добу. Він безпосередньо, Олег Анатолійович, саме цей порядок денний був оприлюднений більше ніж за добу на сайті комітету. Секретаріат про це повідомив. А у внутрішньому чаті був попередній порядок денний, який набагато раніше був висланий з реакцією на те, що сказав Голова Верховної Ради, безпосередньо, про два висновки

Конституційного Суду України. І ми всі, депутати, знаходилися вчора в залі, про це чули, і жоден з депутатів жодним чином не відреагував щодо непорозуміння, про які висновки Конституційного Суду йшлося. Тому, мені здається, що це питання взагалі має повністю вичерпатися, оскільки згідно закону в нас було проведено оприлюднення порядку денного на сайті комітету.

Переходимо тоді до другого питання: це проект Закону про правонаступництво. Будь ласка, Ольга Володимирівна, у нас є?

СОВГИРЯ О.В. Да. Я так зрозуміла, ……. знову суб'єкт законодавчої ініціативи на засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, це третій раз вже у нас. Що ми робимо? Ми…

СОВГИРЯ О.В. Про правонаступництво.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пункт 4. От якраз думаю, що тут у нас і мають закладатися процедурні наші традиції. Якщо у нас традиція не розглядати без суб'єкта права законодавчої ініціативи, але сьогодні ми маємо вже третій раз, коли суб'єкт права законодавчої ініціативи не з'являється.

Павло Васильович, а потім – Сергій Володимирович.

ПАВЛІШ П.В. Сергій Володимирович раніше руку підняв.

ВЛАСЕНКО С.В. Пані голово, а я хотів уточнити, а суб'єкта права законодавчої ініціативи запрошували на комітет? То вона повідомлена про те, що засідання комітету? Це ключова річ. Якщо повідомлена і другий… чи третій не з'явилася, то…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Третій раз. Кожного разу ми повідомляємо суб'єктів права законодавчої ініціативи. Кожного разу.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо повідомлена і третій раз не з'явилася, я думаю, що це поважна причина для комітету розглянути цей законопроект без її участі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По відсутності, так?

ВЛАСЕНКО С.В. Да, конечно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович

ПАВЛІШ П.В. У мене також така ж сама пропозиція.

І крім того, я б ще хотів би запропонувати. А, можливо, дивіться, у нас для того, щоб не було накопичення справ і законопроектів, які ми маємо розглянути, виробити такий порядок. Ми один раз відкладаємо, запрошуємо, якщо немає повідомлення про якісь поважні причини щодо неможливості прибуття, то за другим разом розглядати і йти дальше. Або заяви, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачите, якщо ми заяви всі отримуємо, да, тобто реакція депутатів є.

ПАВЛІШ П.В. Бо виникає така ситуація, що ми надаємо таку можливість, але ж у нас кількість законопроектів накопичується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто другий раз, якщо нема поважних причин, розглядаємо.

ВЛАСЕНКО С.В. Або нема заяви. А, до речі, заяви немає у нас по цьому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема.

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, і все, так давайте розглянемо. Ми зробили все від нас залежне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що без голосування можемо, да, це вирішити?

Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. …на проект щодо правонаступництва України щодо Української Народної Республіки. Якщо ви ознайомитеся зі змістом цього законопроекту, то швидше він має такий характер декларації якогось історичного характеру. У зв'язку із чим, більше того, є сумніви в тому, що прийняття цього законопроекту може вплинути на узгодженість його змісту з окремими нормами міжнародного права в частині правонаступництва України. У зв'язку із цим є пропозиція визнати положення цього законопроекту такими, що не відповідають принципу верховенства права в частині забезпечення правової визначеності. І, відповідно, на цій підставі повернути зазначений законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи. Тобто на підставі суперечності Конституції України в частині принципу верховенства права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, питання, пропозиції, обговорення?

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. При всій повазі, я дозволю собі не погодитися із тим, що цей законопроект не містить ґрунтовних якихось речей. Насправді, це законопроект глибоко ідеологічний, я не кажу, що він правильний, але він глибоко ідеологічний. Мова йде… Це підхід Країн Балтії, які політично і юридично визнають себе правонаступниками тих держав, які існували до 1939 і 1940 років, і відтак вони вважають радянський період окупацією і не визнають цього. Тому це питання, насправді, глибоко ідеологічне, і його треба розглядати з цих підстав, але в політичній площині. Я думаю, що поки що не в юридичній, тому що я хочу погодитися із тими висновками, що цей законопроект може вплинути на величезну кількість міжнародних зобов'язань. Зокрема, виникає перше питання: а що робити з членством України в Організації Об'єднаних Націй. Ну, УРСР же була членом, а відтак, якщо ми не правонаступники УРСР, то ми повинні вийти з Організації Об'єднаних Націй і вступати туди по новій.

Але я ще раз підкреслюю, тобто це ідеологічний законопроект. Його, напевно, треба обговорювати в політичній площині, точно зарано його виносити в зал, абсолютно точно. Але чи з тих підстав, які зазначені, знову в мене, як завжди, є сумніви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альтернатива, яка?

Перша пропозиція: підтримати висновок.

ВЛАСЕНКО С.В. Альтернатива – утки? Як в цьому анекдоті, знаєте, кури, кури, яка альтернатива? Альтернатива – утки.

Насправді, я погоджуюся з тим, що можна говорити про те, що в певних своїх моментах цей закон, можливо, не відповідає вимогам Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Результатом вашої альтернативи все одно повернути?

ВЛАСЕНКО С.В. Так-так. В зал не можна це виноситися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тобто підстави можуть бути інші або мотиви, але все одно результат – повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи.

Будь ласка, Олександре Олександровичу.

СОВГИРЯ О.В. По 9 статті Конституції повернемо про обов'язковість міжнародних договорів.

МЕРЕЖКО О.О. Я поділяю погляд Сергія Володимировича стосовно цього законопроекту. Справа в тому, що він, з одного боку, він має раціональне може ідеологічне зерно. Але тут, безперечно, існують дуже багато нам невідомих нам ризиків. Зокрема, виникає одразу логічне питання: якщо ми говоримо про правонаступництво України щодо УНР, то в яких кордонах тоді. Тоді може виникнути питання стосовно приналежності Криму. Тобто я побоююсь того, що, якщо ми реалізуємо цей законопроект, то цим можуть скористатися наші опоненти.

І ще один такий момент. Тут існує певна теоретична міжнародна правова плутанина стосовно поняття "правонаступності" і "континуїтет". Це треба досить чітко відокремлювати і розрізняти.

Тому я вважаю, що з практичної і теоретичної точок зору доцільно відмовитись виносити цей законопроект у зал, і він не відповідає Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую.

До речі, у нас такий же висновок ГНЕУ йде в принципі, так, доцільно відхилити.

Тому, колеги, Руслане Петровичу, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ну, це проблема не нова, я тут хочу Сергія Володимировича підтримати. Я думаю, Сергій Владиславович більше міг би сказати, бо він у нас депутат першого скликання. Коли приймався Акт проголошення української незалежності, і тоді була жвава дискусія щодо проголошення чи відновлення української незалежності. І все ж таки тоді батьки української держави прийняли рішення, що проголошується її незалежність знову, і, відповідно, не прийняли концепцію відновлення української державності. Але залишилась велика кількість людей, які з цим не погодилися.

І от цей законопроект, по суті, це калька тих законопроектів, які кілька скликань вже є в парламенті, і жодного разу парламент так і не дійшов до розгляду цього законопроекту. Напевно, те, що ми його повернемо, нічого не змінить, він все рівно буде, я так думаю, перевнесений. Але, ну, напевно, очевидність його неконституційності на цьому моменті і міжнародним правовим зобов'язань України. Інша справа, що, справді, є якісь політичні нюанси, ризики, але це радше питання не до нашого комітету, а до вже Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тому, якщо нема в нас альтернативних пропозицій, ставимо на голосування цей проект висновку з цією резолютивною частиною.

Колеги, хто за те, щоб підтримати проект висновку підготовлений підкомітетом з конституційного права? Хто – за? Одноголосно. Дякую.

Скільки? 21 зараз знаходиться член комітету. Одноголосно – за. Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного пункту, це пункт 5: проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів". Відповідальний – Новіков Михайло Миколайович. Реєстраційний номер даного законопроекту 2271.

Чи в нас є народний депутат Поляков?

НОВІКОВ М.М. Да, я хотів якраз, перш ніж передати слово Павлішу Павлу Васильовичу, я хтів би наголосити, що я Полякова особисто попереджав про те, що буде розглядатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Йому листа направляли.

НОВІКОВ М.М. Але він сказав, що він просто в даний момент зайнятий на антикорупційному комітеті, він там приймає участь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Таким чином, колеги, це другий раз до нас прийшов цей…

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, ……..

_____. Я пропоную, так як у нас ще в порядку денному є інші законопроекти, ми можемо відтермінувати до кінця, можливо, він ще прийде, тоді ми його розглянемо. Якщо ні, тоді будемо без нього розглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Тоді наступне…

СОБОЛЄВ С.В. *(Не чути)* …якщо можна, бо треба його готувати в зал, завтра воно там буде в першій половині в порядку денному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Сергій Владиславович, не відреагували. Ми дали доручення секретаріату, а самі не відреагували.

Будь ласка, переходимо до пункту 13. Відповідальний – Ігор Павлович Фріс. Будь ласка. Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Доброго дня, шановні колеги! В Комітет Верховної Ради України з питань правової політики надійшов законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання і протидії політичної корупції (реєстровий номер 2336, 29 жовтня 2019 року), поданий народним депутатом України Рахманіним та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту, метою… прийняття цього проекту є вирішення, пов'язаних з правовим регулюванням діяльності політичних партій, які виникли у зв'язку із застосуванням Закону "Про політичні партії в Україні", зменшення функціонального навантаження на представників партій, відповідальних за підготовку та подання фінансових звітів партій до НАЗК, підвищення ефективності здійснення НАЗК своїх контрольних повноважень в сфері фінансування політики, створення умов по впровадженню ефективного належного зовнішнього та внутріпартійного контролю за фінансуванням діяльності партій та використаними ними коштами.

Мета, яку ставить перед собою законопроект, це внесення змін до Закону України "Про політичні партії в Україні", зміни похідного характеру до законів України "Про вибори Президента України", "Про вибори народних депутатів України".

Розглядаючи поданий законопроект, підкомітет з питань організації діяльності органів юстиції виходив з наступного. Фінансування політичних партій з державного бюджету є одним із інструментів забезпечення належності політичних партій від приватних донорів та гарантування рівності можливостей у всіх політичних партій, що в свою чергу сприяє розвитку, принципу політичного плюралізму в Україні, закріпленого в статті 15 Конституції України.

Водночас регулярне застосування політичними партіями за отримані внески та здійснені видатки, це є одним із ключових міжнародних стандартів в сфері політичного фінансування.

Державне фінансування політичних партій, систем звітності політичних партій, запроваджені Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції" (від 8 жовтня 2015 року). Проте під час реалізації положень діючого законодавства на практиці стали помітні деякі проблемні питання, серед яких проблеми, пов'язані зі звітуванням політичними партіями. Враховуючи зазначене, вказані в законопроекті зміни є на сьогоднішній день актуальними і можуть мати позитивний вплив і нести якесь позитивне навантаження, скажімо так, і врегулювання відповідної діяльності політичних партій в Україні.

В свою чергу Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило певні зауваження та пропозиції до цього законопроекту і з урахуванням яких за результатами розгляду в першому читанні вказаний законопроект може бути прийнятий за основу.

Враховуючи викладене, членам комітету рекомендується рекомендувати Верховній Раді вказаний проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання і протидії політичній корупції (реєстраційний номер 2336 від 29 жовтня 2019 року), поданий народним депутатом Рахманіним та іншими, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити можна мене як голову комітету, а можна когось із заступників, яка буде воля комітету. Є Фріс Ігор Павлович, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Дякую.

Шановні колеги, які будуть пропозиції, хто хоче висловитися по цьому законопроекту?

Тоді ставлю на голосування. Ігорю Павловичу, озвучте, будь ласка, свою пропозицію, що ми ставимо на голосування.

ФРІС І.П. Значить, рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін № 2336, поданий народним депутатом, за результатом розгляду в першому читанні прийняти за основу.

СОВГИРЯ О.В. Так і доповідачем з цього…

ФРІС І.П. Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради призначити Фріса Ігоря Павловича.

СОВГИРЯ О.В. Так, шановні колеги, хто – за це питання, прошу проголосувати. Проти? Утримався? Немає. Дякую.

Тоді переходимо… Так. 20 – за. Проти – немає. Утрималися – немає.

Тоді переходимо до розгляду наступного питання. Це проект Закону про внесення змін до Закону "Про громадські об'єднання" (реєстраційний номер 2442). Відповідальний – Фріс Ігор Павлович, ініціатор – Шахов.

Будь ласка, хто буде доповідати? Є лист від народного депутата Шахова, він просить, він перебуває на засіданні комітету… А, він перебуває на слуханнях парламентських і просить доручити виступити народному депутату Сергію Вельможному.

Будь ласка, Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Дякую.

Так що я доповім законопроект. Ігор Павлович, дозвольте.

Метою прийняття цього законопроекту є удосконалення процесу діяльності громадських об'єднань. Законопроектом передбачається внесення змін до Закону України "Про громадські об'єднання", зокрема стосовно набуття членства у громадській організації як фізичними, так і юридичними

особами, можливість здійснювати громадській організації діяльність на підставі модельного статуту.

В нашій країні дуже слабко розвинутий інститут меценатства, благодійництва та волонтерства. Більшість громадських організацій здійснює свою діяльність лише за рахунок фінансування грантової допомоги від міжнародних донорів, а відсоток внесків від фізичних осіб вкрай малий. Даний законопроект дозволить налагодити та побудувати внутрішній зв'язок між неурядовими організаціями та юридичними особами, що дасть можливість юридичним особам приймати активну участь у формуванні фінансово спроможних або незалежних громадських організацій зі стратегічним баченням розвитку громадського суспільства.

Сьогодні громадські організації живуть за принципами: сьогодні отримали гроші, реалізували проект і не впевнені, чи будуть фінанси на наступний проект реалізації мети діяльності організації. У випадку можливостей залучення юридичних осіб громадські організації зможуть будувати свою стратегію розвитку на певний період з розумінням сталого фінансування, адже, по-перше, юридичні особи зможуть системно сплачувати відповідні кошти та надавати додаткові можливості в досягненні мети діяльності організації.

Прошу, колеги, підтримати та включити до порядку денного.

СОВГИРЯ О.В. Дякую, Сергій Анатолійович.

Хто бажає висловитися з цього питання? Да…

ФРІС І.П. Ми з колегами розглянули вказаний законопроект на підкомітеті. І секретаріат комітету підготував висновок комітету, з яким би я хотів озвучити і ознайомити членів комітету.

Значить згідно з пояснювальною запискою, як пан Сергій озвучив, цей законопроект, метою його є прийняття для удосконалення процесу діяльності громадських об'єднань. Що не було сказано, це тільки єдине те, що окрім

того, що законом передбачається внесення змін до Закону України "Про громадські об'єднання" стосовно набуття членства в громадській організації як фізичними, так і юридичними особами. Додатково вказані громадські об'єднання свою діяльність можуть здійснювати на підставі модельного статуту, що абсолютно нормально, логічно і потребує внесення змін до відповідних чинних нормативних актів.

Відповідно до цього підкомітет рекомендує комітету рекомендувати Верховній Раді України: включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про громадські об'єднання" (реєстраційний номер 2442 від 14 листопада 2019 року), поданий народним депутатом України Шаховим.

СОВГИРЯ О.В. Дякую.

Хто хоче висловитися з цього питання, шановні колеги? Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я підтримую пропозицію про те, щоб ми рекомендували включити в порядок денний сесії. А от з приводу того, як далі працювати над цим законопроектом нам треба ще буде подумати. Оскільки тут досить така важлива серйозна і грандіозна новела: у нас вперше, крім фізичних осіб пропонується, що членами громадського об'єднання можуть бути юридичні особи. Такої практики немає, і тому треба просто подумати і обговорити це питання. Але на цьому етапі варто підтримати включення.

СОВГИРЯ О.В. Дякую.

Хтось ще бажає висловитися? Ні.

Тоді ставлю на голосування пропозицію підтримати включення до порядку денного сесії законопроект про громадські об'єднання (реєстраційний номер 2442).

Хто за цю пропозицію? Проти? Сергій Володимирович, ви проти?

Утримався? Пузанов вийшов і Ірина Валентинівна вийшла.

17 – за. Дякую. Рішення прийнято.

Так, яке у нас наступне питання?

Далі, колеги, восьме. Пропоную розглянути на предмет включення рекомендацій до порядку денного сесії проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо права фізичної особи на зміну по батькові (реєстраційний номер 2450). Ініціатор – Ватрас та інші народні депутати. Відповідальний – Мережко.

Будь ласка, хто буде доповідати цей законопроект? Сам автор доповість.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, тут підписала цей проект закону переважна більшість членів комітету. Ми його обговорювали. Це той закон, який ми внесли і виправили недоліки наших попередників стосовно того, щоби врегулювати це питання не лише в цивільному законодавстві, а і в сімейному.

І прошу підтримати.

СОВГИРЯ О.В. Ну, ви згадали про попередників, Руслан Петрович оживился. Добре.

ВАТРАС В.А. Я в гарному розумінні мав на увазі попередників.

СОВГИРЯ О.В. Да. Тоді є…

Хоче Олег Анатолійович, да, виступити? Будь ласка, Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Я вважаю, що треба підтримати, звичайно. Попередники попрацювали, потім наступники підключилися. Але просто ця фраза, що більшість членів комітету підписали, то треба прокоментувати, що

це та більшість, яка входить до однієї політичної партії, яка, там десь, мабуть, збирається окремо і потім від імені комітету майже подає і каже, що більшість комітету вирішила, то весь комітет значить "за". Тобто інших людей тут немає, тому і нема що розглядати.

Давайте так питання не ставити. Зараз воно не дуже важливо, але сам факт постановки такого питання, воно абсолютно…

_____. *(Не чути)*

МАКАРОВ О.А. Або не виступайте від імені комітету...

ВАТРАС В.А. Врахуємо. Врахуємо.

МАКАРОВ О.А. Так очевидно.

СОВГИРЯ О.В. Добре. Да.

_____. Говорили про попередників, про діючих, да. Можливо, буде ще й в майбутньому, хтось ще буде пропонувати зміни до цієї позиції. Так що все можливо.

СОВГИРЯ О.В. Можливо.

Добре. Тоді ставлю на голосування включення до порядку денного сесії проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо права фізичної особи на зміну по батькові (реєстраційний номер 2450).

Хто – за, будь ласка. 18 – за. Хто – проти? Немає. Утрималися? Немає. Дякую.

Тоді наступне питання десяте?

МАКАРОВ О.А. Дев'яте.

СОВГИРЯ О.В. А чого тут викреслено? Точно?

Значить, тоді проект Закону про внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус суддів" у зв'язку з прийняттям Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень" (реєстраційний номер 2484). Ініціатор – Кабінет Міністрів України. Я так розумію, що присутній представник, заступник міністра юстиції України Олександр Банчук, тому надаємо слово для виступу. Будь ласка.

БАНЧУК О.А. Доброго дня, шановні члени комітету. Олександр Банчук, Міністерство юстиції.

Законопроект є технічний, про приведення положень Закону "Про судоустрій і статус суддів" у відповідність до закону, який вчора ви відтермінували, набрання чинності. І як Президент, я думаю, його підпише, з 1 липня 2020 року в Кримінальному кодексі буде поняття "кримінальні правопорушення", які є в Кримінальному процесуальному кодексі з 2012 року це поняття.

І тому, відповідно, для приведення… Це один із законів, тому що Регламент і Закон сам "Про судоустрій і статус суддів" передбачає зміни окремим законом, тому приведення у відповідність до цього закону. І такий, ми би одним вносили, тому що такі зміни передбачаються до 112 інших законів. Це закон, який був ухвалений парламентом попереднього скликання, і тому це приведення у відповідність, щоб було гармонізовано всі положення законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, будь ласка.

НОВІКОВ М.М. Прощу надати слово Павлішу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Пропонується на розгляд комітету висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. І відповідно до пояснювальної записки до законопроекту його метою є приведення Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у відповідність Закону України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень".

Для досягнення зазначеної мети пропонується внести зміни до статей 36, 46, 49, 124 та 145 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", якими слово "злочин" замінити на слово "кримінальне правопорушення". Пропонується до вирішення комітету наступний висновок, в якому буде зазначено, що законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради Комітет з правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень" (реєстраційний номер 2484 від 21 листопада 2019 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Зазначаю також, що цей законопроект має суто технічний характер і стоїть питання щодо включення його до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Колеги, у кого є питання до представника уряду або до відповідального по цьому пункту? Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, ми тут дискутували з Павлом Васильовичем і у нас виникло… у мене виникло питання наступного характеру. Ну, дивіться, нам пропонують внести зміни до статті 34 Закону про судоустрій. Які це зміни? Мова іде про частину процедури імпічменту, коли Верховний Суд надає відповідний висновок. І що нам пропонують написати. Раніше було написано: надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, в яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину.

Зараз слово "злочин" пропонують замінити словосполученням "кримінальне правопорушення". Але я хочу нагадати, що це конституційна норма. Зокрема стаття 111 використовує термін "злочин". Конституція використовує термін "злочин". І ми зараз отримаємо колізію. В Конституції написано одне, а в законі написано трошки інше.

Така сама ситуація з другою частиною, яку нам пропонують змінити. Мова йде, це підстави звільнення судді. Нам теж пропонують змінити слово "злочин" на слова "кримінальне правопорушення". Але це теж конституційна норма і в Конституції використовується слово "злочин" як підстава для звільнення, ну, набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього за вчинення умисного злочину. Так пише Конституція. І ми маємо знову колізію. Тому є нюанси.

Ну, можливо, представник Міністерства юстиції щось нам пояснить?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я думаю, пан Банчук, нам потрібні пояснення.

ВЛАСЕНКО С.В. Є нюанси.

БАНЧУК О.А. Цей законопроект, який він ще зразу коли був ухвалений, ще вже по другому чи по третьому колу йшов погодження, очевидно, що в іншому випадку виникне ситуація, тому що скрізь в

Кримінальному кодексі з 1 липня 2020 року відповідно до закону буде поняття "кримінальне правопорушення", як в Кримінально-процесуальному кодексі. І вийде ситуація, я розумію, зараз після пояснень, колізія вийде таким чином, що будуть кримінально протиправні діяння, які очевидно вчинив Президент, передбачені Кримінальним кодексом…

ВЛАСЕНКО С.В. Ви щось знаєте?

БАНЧУК О.А. Ні-ні. Ми ж зараз про цю процедуру. Але вони за ці дії виходить, що вони будуть поза межами цієї процедури. Тому тут у нас така логіка, що якщо ми вже приводимо у відповідність, то таким чином.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, Павло Васильович потім.

ВЛАСЕНКО С.В. Але я думаю, що з точки логіки і здорового глузду в цій ситуації, напевно, треба було би підготувати технічні зміни до Конституції. Це було би правильніше. Якщо Верховна Рада вибудувала конструкцію змін до Кримінального кодексу і КПК, якщо ми міняємо термінологію, то нам треба, щоб у нас не було розбіжностей, нам треба міняти в цій ситуації Конституцію. І це логічно і правильно. Бо по-інакшому, на жаль, нічого не буде. Ви праві в тому, що у нас завжди тоді буде розбіжність, я погоджуюсь з вами. Але станом на сьогоднішній день, виходячи з ієрархії нормативно-правових актів, у нас Конституція має пріоритет, і ми не можемо точно розглядати законодавчі акти, які сьогодні в лобову протирічать Конституції.

Тому я би все-таки звернувся до комітету з проханням у зв'язку з тим, що цей законопроект сьогодні не відповідає Конституції, повернути його суб'єкту законодавчої ініціативи. Можливо, звернутися до Президента від імені комітету, до Офісу Президента, зазначивши, що ми під час роботи комітету знайшли таку певну невідповідність, ми будемо у Верховній Раді

думати, як ініціювати, можливо, збір 150 підписів, але, можливо, звернутися до Президента, щоб він розглянув в технічному внесення змін до Конституції з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Урядовий.

ВЛАСЕНКО С.В. Урядовий повернути як такий, що не відповідає Конституції на сьогоднішній день.

БАНЧУК О.А. Ну, моя пропозиція, якщо була би, можливо, ці речі зняти тоді з законопроекту, якщо була би позиція більшості комітету, але там є інші речі, які не випливають прямо з Конституції, які потрібно привести…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, це попереднє схвалення, тому от в межах, тому що ми знаходимось на стадії попереднього схвалення.

ВЛАСЕНКО С.В. Але я звертаю вашу увагу, що невідповідність Конституції є підставою під час попереднього схвалення…

СОВГИРЯ О.В. Да, да, але ми розглядали його на підкомітеті на конституційність.

ВЛАСЕНКО С.В. Давайте може ви розглянете, нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович. Потім – Олександр Олександрович. Потім – Руслан Петрович. Ні, в порядку черговості, Руслан Петрович.

ПАВЛІШ П.В. Так, дякую.

Якраз щодо цього питання, що можливо даний висновок треба відкласти щодо прийняття і запропонувати профільному підкомітету його розглянути, тим паче, що дана правова колізія міститься не тільки щодо Президента, а і щодо суддів, і цей закон стосується саме суддів. Тому пропозиція відтермінувати і надати можливість профільному підкомітету розглянути даний висновок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олександр Олександрович. Потім – Руслан Петрович.

МЕРЕЖКО О.О. Дуже чекав питання. Я просто хотів сказати, що поняття "злочин" і "кримінальне правопорушення" співвідносяться як… Злочин – це більш широке поняття, це… Ну, згідно зі словником Блекстоуна, наприклад, злочин має на увазі правопорушення, порушення публічного права і приватного права. Але я вважаю, що кримінальне правопорушення – це більш точний, з точки зору логіки, термін і тому я вважаю, що можна в певному сенсі в рамках цього закону розглядати це як синонім. Тобто я не бачу суттєвої проблеми тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ну, я абсолютно хотів з самого початку сказати, що є абсолютна суперечність до і до 111, і 126 статті Конституції України, тобто двох статей Конституції. Але проблема, вона глибша і ширша. Ми зараз… Мінюст він в незручному стані. Тому що є Закон про внесення до Кримінального процесуального кодексу, який прийнятий ще у 18-му році, і це вже закон. Інша справа, що позавчора чи вчора, я, вибачте, не можу пригадати, Верховна Рада прийняла рішення про те, щоби на півроку, хоча тут є автор закону, він просив на рік, наскільки я пригадую, відтермінувати у зв'язку з тим, щоб правоохоронні органи звернулися з проханням, оскільки не

готова там система інформаційна і так далі. Хоч у мене ще немає впевненості, що остаточна ця дата. Дай Бог, щоб я помилився. Але от можемо побитися об заклад, що це не остаточно. І тому зараз ініціювати необхідність внесення змін до Конституції щодо адаптації до закону, який набув чинності, ще зарано, ще зарано. Я думаю, що нам, може, цей закон за поспіхом ще не треба так сильно поспішати і треба подивитися глобально. Може є сенс в ті зміни, які ще не набули чинності, вже попробувати внести зміни як такі, що суперечать Конституції. Бо однозначність термінології треба виправляти не тільки в цьому випадку, а і по всьому масиві.

Тому я би вам рекомендував, якщо ви вносите зміни вже зараз іншим законом, то ви подивіться на той закон первинний. Чи, можливо, якимось чином на перехідному етапі в дужках поняття "злочини", а в дужках "кримінальні проступки", або якимось чином там визначено в "Перехідних…".

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я ж кажу, дати примітку або дати голоси, що ви маєте на увазі, або в "Перехідних положеннях" якимось чином. Бо в іншому випадку ви поставити поставите під сумнів не тільки конституційність цього закону, а всі зміни кримінальні проступки в Кримінальному процесуальному кодексі. Це взагалі буде трагедія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Олександр, от зі всією повагою до Мін'юсту, ви бачите, що у нас навіть немає формальних підстав це вносити в порядок денний. Тому що, звичайно, ми можемо піти за пропозицією розглянути на комітеті, але ми вже всі, члени комітету на підкомітеті ми всі розуміємо, який буде висновок цього підкомітету. Правда?

Тому, колеги, яку пропозицію, давайте сформуємо, поставити на голосування?

_____. Моя пропозиція була з самого початку. Можливо, рішенням зняти ті, які прямо передбачені речі. По-іншому ми, насправді, хтось казав, що ми зараз в розтяжці. Тобто ми, з одного боку, маємо... У нас є доручення…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ……., тому що у нас конкретний закон один. У вас, звичайно, багато, а у нас конкретно один…

_____. Але тут є положення, які прямо впливають в цьому проекті закону, які прямо не випливають із положень Конституції.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановний пане заступник міністра, ми, на жаль, як правильно каже пані голова, ми не можемо розірвати закон. Якщо навіть одна норма суперечить Конституції, то ми зобов'язані повернути. Тому, я думаю, що якщо ми повернемо, і ви перевнесете, залишивши ті норми, по яких немає колізії, то ми швидко це розглянемо.

БАНЧУК О.А. Добре. Да-да, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. Я буквально швиденько. Це давно назріла проблема – проблема опрацювання глосарію і термінологічного глосарію юридичних термінів. Я звертаюсь до Мін'юсту. Може варто спробувати розробити такий глосарій, щоб уникнути в подальшому таких непорозумінь і суперечностей. Може…

БАНЧУК О.А. Я за пропозицію. У нас, можливо, з цією якраз метою, ви знаєте, є членом робочої групи у нас підготовки проекту Закону про

нормативно-правові акти, можливо, це буде складовою цього питання. Але це, це насправді частина цього утворення кримінальних правопорушень, кримінальних проступків. Це широка тема широкої реформи кримінального права, яка іще запланувалася в парламенті, робилась минулого скликання. І тому ми просто, цей законопроект розглядався як технічний. Тому очевидно, я думаю, якщо ми будемо керуватися вашим рішенням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Ну, дуже коротко. Ми не на якій розтяжці не знаходимося, на моє переконання. У нас, після вчорашнього рішення Верховної Ради, є мінімум півроку для того моменту, щоби привести… Да, якщо набуде чинності з 1 липня, то у нас виникає, да… Да, от сьогодні буквально перед тим, як я прийшов сюди, був на зустрічі з начальником Національної поліції. І якраз по цьому питанню ми так само обговорювали проблеми кримінальних проступків, що вони готові. Але інші органи, ДБР, Служба безпеки, вони не готові до імплементації цих норм цього закону на практиці.

Тому час у нас, в принципі, є. Я впевнений, що Міністерство юстиції за цей час матиме можливість привести це до відповідності, щоб ми надали позитивний висновок нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, або… Що ми робимо? Або Мін'юст відкликає, або ми не рекомендуємо. У нас дві пропозиції. Відкликаєте або не рекомендуємо його до включення в порядок денний. Так.

_____. Може зробимо якусь перерву, відкладемо розгляд, а вони поки вирішать це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Олександр готовий.

_____. Готовий уже?

БАНЧУК О.А. Я думаю, що, справді, якщо більшість, я бачу, позиції комітету, то ми готові доопрацювати. Тому рішення, це, да, ми відкликаємо. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, колеги. Дуже дякую Мін'юсту за такий конструктивний підхід до роботи.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Це пункт 10, правда? 10, 11 переносимо.

Пункт 12. Проект Постанови про забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України у сфері соціального захисту населення. У нас цей з буде доповідати Олександр Геннадійович Пузанов. Ольга Володимирівна у нас відповідальна.

Будь ласка, Олександр Геннадійович.

ПУЗАНОВ О.Г. Дякую.

Шановні колеги, проект постанови передбачає вжиття невідкладних заходів щодо забезпечення фактичного виконання рішень Конституційного Суду України.

Як ви знаєте, протягом останніх кількох років Конституційний Суд України прийняв чотири рішення, відповідно до яких визнані такими, що не відповідають Конституції України, деякі зміни до законів України, які встановлюють певні соціальні пільги і гарантії для українських громадян. Оскільки після того, як рішення, відповідні рішення Конституційного Суду набули чинності, одразу після їх прийняття Кабінет Міністрів України, на жаль, не вжив жодних заходів для виконання цих рішень, для відновлення фінансування відповідних соціальних програм, внаслідок чого люди позбавлені можливості отримати від держави ці пільги, ці соціальні виплати, на які вони мають право згідно рішень Конституційного Суду і тих законів,

до яких вносились відповідні зміни. Тому автори цієї постанови пропонують зобов'язати Кабінет Міністрів врахувати відповідні рішення, відновити фінансування відповідних соціальних програм. Оскільки ця постанова готувалася ще на початку осені, то нею передбачається необхідність внесення змін до бюджету на 2019 рік, але оскільки цей рік вже добігає кінця, я думаю, що доцільно було б вже змінити дату і передбачити відповідні видатки на 2020 рік.

Ця постанова, безумовно, приймається… буде прийматися в межах повноважень Верховної Ради України в рамках здійснення контрольної функції Верховної Ради України, як це передбачено статтею 85 Конституції України, і адресування саме Кабінету Міністрів України відповідних меседжів є теж конституційним, оскільки відповідно до статті 113 Конституції України саме Кабінет Міністрів має здійснювати відповідні дії. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, зазначена постанова була розглянута на підкомітеті з питань конституційного права. Визнаю, що є проблема з виконанням рішень Конституційного Суду України, але механізм виконання рішень Конституційного Суду не має забезпечуватися через постанову Верховної Ради України, інакше таким чином рішення Конституційного Суду будуть кожного разу виконуватися через постанову Верховної Ради. Якщо суб'єкти, на яких поширюється дія рішення Конституційного Суду України, вважають, що Кабінет Міністрів допускає бездіяльність, для цього є механізм оскарження через адміністративне судочинство, і ті особи, які мають підстави оскаржувати таку бездіяльність, мають її оскаржувати в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України. 113 стаття Конституції встановлює загальні засади підзвітності, підконтрольності, відповідальності уряду, і з неї точно не випливає обов'язок

Верховної Ради встановлювати порядок виконання рішень Конституційного Суду України.

Тому пропоную прийняти рішення комітету, рекомендувати Верховній Раді відхилити проект Постанови про забезпечення виконання рішень Конституційного Суду в сфері соціального захисту населення, номер 2124 цієї постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, питання до Олександра Геннадійовича, до Ольги Володимирівни.

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Справді, проблема невиконання будь-яких судових рішень – це одна із найболючіших проблем у нас в державі, і ми знаємо, що Україна є одним із лідерів щодо скарг до Європейського Суду з прав людини саме із-за невиконання судових рішень як судів загальної юрисдикції, так і, на жаль, по найбільш болючих питаннях рішень Конституційного Суду. Тому, я думаю, що питання, ну, знаєте, соціально чутливе, тому що, ну, це ненормально для держави, коли найвища, по суті, найвища судова інституція, єдина інституція конституційної юстиції, виносить своє рішення, а органи державної влади і органи виконавчої влади, на жаль, на це ніяк не реагують і роблять вигляд, що нічого не відбувається. Можливо, є сенс подумати про… я розумію питання, пов'язані із проблемою формування державного бюджету, я це все розумію. Але хіба людей, які вибороли свою права в суді, це повинно хвилювати? Держава повинна забезпечити виконання цих судових рішень. Можливо, держава повинна запропонувати цим людям якісь квазімеханізми, можливо, якісь державні боргові цінні папери. Але це питання до Кабміну, який цим займається.

Тому я би все-таки рекомендував Верховній Раді, я би підтримав, незважаючи на те, що ми є ідеологічні опоненти, але я підтримав би авторів цього законопроекту і просив би комітет рекомендувати Верховній Раді прийняти цю постанову, вибачте, але за основу і в цілому.

Єдине що, під час підготовки, звичайно, що треба змінити дати, бо це технічні питання. Ми не можемо робити вигляд, що нічого не відбувається в цій царині, і це дуже болюче питання і для чорнобильців, і для афганців по виплатах, і по тих рішеннях, як ж кажу, які виносилися, в тому числі і Конституційним Судом. Ми не можемо просто відмахнутися від цієї проблеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Колеги, хто ще хоче висловитися, поставити питання? Немає більше бажаючих. Тоді переходимо безпосередньо до голосування.

У нас є дві пропозиції. Перша пропозиція – це підтримати висновок підкомітету. Але за традицією нашого комітету ми спочатку ставимо альтернативні пропозиції.

Тому першою ставиться на голосування пропозиція Сергія Володимировича прийняти постанову за основу і в цілому, я так розумію, з необхідним техніко-юридичним опрацюванням щодо дат.

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Рекомендувати Верховній Раді прийняти постанову за основу і в цілому. Будь ласка, колеги, хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за? 5. Скільки у нас зараз знаходиться членів в комітеті? 18. Колеги, хто – проти? Нуль. Хто – утримався? 13, я думаю, да? Рішення не прийнято.

Наступне, будь ласка, голосуємо пропозицію, яка викладена в проекті висновку комітету і підготовлена підкомітетом. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за? 11. Хто – проти? 4. Хто – утримався? Один. 2. Я перепрошую, 2.

Таким чином, прийнято проект висновку, який підготовлений підкомітетом.

Колеги, переходимо... Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 14. Це друге читання. Проект Закону про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо поліпшення умов утримання засуджених.

Будь ласка, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Шановні колеги, на ваш розгляд надійшов висновок щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо поліпшення умов тримання засуджених (реєстраційний номер 0883 від 29 серпня 2019 року).

Хочу зразу наголосити, що це є перехідний законопроект, який нам лишився у спадок від попереднього скликання Верховної Ради, він поданий народними депутатами України восьмого скликання Усовим та Луценко.

Ну, висновок, ви могли з ним ознайомитись. Щоб довго не затягувати ваш час, коротко озвучу, що в більшості за цей період часу, вказані, норми, які зазначені в цьому законопроекті, знайшли своє відтворення в інших нормативно-правових актах. Внаслідок прийняття законів України, наприклад, від 6 вересня 16-го року, 7 вересня, там є різні номери у висновку, від 3 липня 18-го року, зазнали суттєвих змін вказані норми КВК, 51-а, 52-а, 89-а та решта, які якраз саме пропонувалося змінити цим законопроектом.

Враховуючи це, переважна частина положень законопроекту, вона втратила свою актуальність. І на підставі цього, ми пропонуємо Комітету з питань правової політики рекомендувати Верховній Раді України проект

Закону про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо поліпшення умов тримання засуджених (реєстровий номер 0883 від 29 серпня 2019 року), поданий народними депутатами України восьмого скликання Усовим та Луценко, відхилити. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Фріса Ігоря Павловича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Будь ласка, колеги, питання до Ігоря Павловича. Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. У мене, якщо можна, питання знов термінологічне. Я тут бачу в проекті теж використовується термін злочини і так далі. Тобто це означає, що треба було б змінювати і термінологію на там кримінальні правопорушення і так далі.

ФРІС І.П. Це означає виключно те, що цей законопроект був поданий народними депутатами попереднього скликання, до моменту того, коли прийнятий був закон. Він 18, по-моєму, чи 22 листопада 18-го року був прийнятий законопроект про кримінальні проступки, а цей закон був поданий раніше, він перехідний і тому зареєстрований в цьому скликанні Верховної Ради.

МЕРЕЖКО О.О. Зрозуміло, тобто… Ну, я вважаю, що треба відхилити в тому числі і тому, що треба було б змінити термінологію.

ФРІС І.П. Можливо, і так, але в принципі…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, резолютивна частина не змінюється.

ФРІС І.П. Звісно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, більше нема бажаючих виступити?

Тоді переходимо, якщо нема альтернативних пропозицій, голосуємо за пропозицію, яка викладена в проекті висновку комітету, підготовленому підкомітетом.

Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Одноголосно, да? Скільки у нас зараз знаходиться… *(Шум у залі)*

А, тоді, хто – за? У нас було 18… 17. Проти? Утримався? Один. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до пункту 5, який ми перенесли на кінець засідання. Чи з'явився у нас народний депутат Поляков? Не з'явився. Це друге засідання комітету, коли ми ставимо в порядок денний розгляд даного законопроекту. Народний депутат належним чином повідомлений і навіть повідомлений головою підкомітету сьогодні ще усно, проте народний депутат не з'являється на засідання комітету. Що ми робимо?

Ще раз? На третій раз переносимо?

ПАВЛІШ П.В. Ми домовлялися на другий раз. *(Шум у залі)*

Сергій Володимирович?

(Загальна дискусія)

Я пропоную визначити це питання голосуванням: чи ми розглядаємо, чи… Взагалі я не бачу підстав для його перенесення, тому що повідомлень ніяких немає, і за цей час можна було б уже і…

ГОЛОВУЮЧИЙ. І тоді на майбутнє залишаємо за собою право вдруге, да, в другий раз, коли депутат не з'являється з поважних, але був належним чином повідомлений, ми розглядаємо… да, без поважних причин, але був належним чином повідомлений, ми розглядаємо комітетом це питання.

ПАВЛІШ П.В. Комітети у нас взагалі завжди йдуть…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Паралельно.

ПАВЛІШ П.В. Паралельно, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб не накопичувати кількість наших пунктів порядку денного.

Прошу, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз. Я ще раз перепрошую. Заперечень нема з цього приводу, щоб не ставити на голосування? Заперечень нема.

Тоді розглядаємо, будь ласка.

(Загальна дискусія)

ПАВЛІШ П.В. На розгляд Комітету Верховної Ради України з питань правової політики є законопроект щодо внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів (за реєстраційним номером 2271 від 16 жовтня 2019 року).

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту його метою є вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів. Законопроектом, зокрема, пропонується внести зміни до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів, встановивши, що скасування або зміна судового рішення має наслідком притягнення судді, який брав участь в його ухваленні, до дисциплінарної відповідальності у

вигляді накладання такого дисциплінарного стягнення. І там перелічені ряд стягнень, які передбачені, що у випадку ухвалення такого рішення Європейським судом з прав людини проти України – внесення і подання про звільнення всіх суддів всіх інстанцій, які брали участь в його ухваленні.

Пункт 2. Це у випадку ухвалення такого рішення Верховним судом - внесення подання про звільнення всіх суддів першої та апеляційної інстанції, які брали участь в його ухваленні.

І пункт 3. Це у випадку ухвалення такого рішення судом апеляційної інстанції – винесення попередження щодо суддів першої інстанції, які брали участь у його ухваленні.

Потім, при повторному ухваленні такого рішення протягом року щодо одного і того ж судді передбачається внести подання про тимчасове (від одного до шести місяців) відсторонення його від здійснення правосуддя з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням судді до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Комітет з питань правової політики та правосуддя виходить з того, що даний законопроект, він суперечить статті 126 Конституції України, де зазначено, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України, суддя не меже буде притягнений до відповідальності за ухвалене ним судове рішення за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку (частина четверта статті 126 Конституції України).

Крім того, ну, на підставі цього і практики Європейського суду з прав людини, де зазначено, що суддю не може бути притягнено до відповідальності за прийняте ним судове рішення, пропонується на розгляд комітету висновок в наступному вигляді.

На підставі викладеного вище Комітет з питань правової політики вирішив визнати проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів (реєстраційний номер 2271 від 16 жовтня 2019 року), поданий народним депутатом України Поляковим А.Е., таким, що суперечить Конституції України.

Рекомендувати Голові Верховної Ради повернути зазначений законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, питання… Руслан Петрович, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. У мене питання. Ми минулого разу дискутували з приводу доцільності розглянути цей законопроект на підкомітеті з питань конституційного права. Чи був такий розгляд, і який висновок комітету?

(Шум у залі)

То тоді просто давайте так, як ми минулого разу говорили, і як я в тому числі рекомендував, щоб чітко вказати, що саме він не відповідає Конституції, а що відповідає, те, що ми говорили. Оскільки ми знову залишили загальний висновок, не конкретизувавши ці речі. Якщо можна, якщо це зараз можливо в такому режимі.

ПАВЛІШ П.В. А що це змінить по суті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді нам доречно його повернути на підкомітет і розглянути на підкомітеті. Тому що, я думаю, що зараз ми…

Да, Павло Васильович, а потім – Сергій Володимирович.

ПАВЛІШ П.В. Ірина Валентинівна, я вважаю, що я поділяю тут думку Сергія Володимировича щодо попереднього законопроекту, який ми розглядали, що ми не можемо розділяти в законопроекті, якщо там є неконституційні норми, то половина законопроекту є конституційною, а половина неконституційною. Тому я вважаю, що його формування досить чітко зазначено, і якщо його розгляне підкомітет конституційний і прийде до висновку, що він є неконституційним, то це не змінить суті даного висновку.

_____. Ми можемо проголосувати насамперед.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Я би хотів, щоб ми розглянули одну редакційну правку. Додати до пункту 1 після слів "що суперечить Конституції України" словосполучення "в окремих положеннях". В окремих положеннях. Ну, щоб так не виглядало, що він там в цілому весь…

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас, справді, зараз, я думаю, що Павло Васильович погодиться з пропозицією Сергія Володимировича, з цією правкою. Тобто є дві пропозиції. Повернути… Зараз, Павло Васильович. Повернути на підкомітет і розглянути, щоб чітко зазначити в мотивувальній частині яким положенням Конституції чи проголосувати той проект висновку, який є. Тут, до речі, вказані ще і ГНЕУ, і постанова Пленуму Верховного Суду.

Тому, Павло Васильович, давайте скажіть як відповідальний. Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Я ставлю на розгляд комітету визначити даний законопроект в такій редакції: "Визнати проект Закону про внесення змін до

Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо удосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів (реєстраційний номер 2271 від 16 жовтня 2019 року), поданий народним депутатом України Поляковим, є таким, що в окремих положеннях суперечить Конституції України".

ГОЛОВУЮЧИЙ. І цього буде достатньо, да?

ПАВЛІШ П.В. Да. Ну, далі за текстом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович, ставимо дві пропозиції чи одну на голосування?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знімаєте?

Тоді ставимо на голосування пропозицію, яка щойно була озвучена Павлом Васильовичем, з врахуванням пропозиції, я так розумію, і народного депутата Князевича, народного депутата Власенка.

Будь ласка, колеги, хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Одноголосно. Скільки у нас зараз? 20 членів комітету знаходиться. Одноголосно. Дякую, колеги, рішення прийнято.

Я так розумію, що ми вичерпали порядок денний. Переходимо до "Різного". Правильно, нічого я не переплутала, подивіться, з того, що ми виключали, переносили.

Тобто зараз ми переходимо в "Різне". Михайло Миколайович, будь ласка. Потім – Андрій Євгенович.

НОВІКОВ М.М. Шановні колеги, я давно вже хотів це питання підняти, коли ми готували 1008, а потім уже перейшли до 2314. Враховуючи

великий обсяг роботи, який накопичується, за обсягом самої роботи, не кількістю законопроектів, а обсягом, в мене є прохання розглянути питання щодо призначення співголовою підкомітету правосуддя, таку кандидатуру я хотів би запропонувати Павліша Павла Васильовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто хоче виступити? Є в нас заперечення, якісь думки з цього приводу?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Преміювати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про преміювання, я думаю, що комітет не вирішує ці питання.

Тоді, якщо інших пропозицій, питань…

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам треба давати… Павло Васильович, чи ви згодні?

ПАВЛІШ П.В. Дякую, шановні колеги.

Якщо ви надасте мені таку довіру, то я буду виконувати дані повноваження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. І жартома, і серйозно сказав. Справа в тому, що ми підтримуємо таку пропозицію. Ми започатковували таку практику. Але вам управління кадрів скаже, що заробітна плата передбачена, надбавка тільки

для одного голови, а другий буде працювати на громадських засадах. Тому ми намагалися його преміювати іншими способами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович, мені здається, що ваша пропозиція дуже правильна. Я думаю, що і Павло Васильович, і Михайло Миколайович звернеться до вас для того, щоб ви поділилися досвідом таким, конструктивним досвідом.

Колеги, хто за пропозицію Михайла Миколайовича, прошу голосувати.

Хто – за?

Ну, як хочете. Чому?

Одноголосно. Дякую, колеги, рішення прийнято.

Андрій Євгенович, будь ласка.

КОСТІН А.Є. Шановні колеги, в нас законопроект 2261 щодо самопредставництва. І там скорочений термін, який спливає у вівторок наприкінці дня. Але з урахуванням самої ідеї законопроекту, його треба прийняти в цілому до кінця наших пленарних засідань. Тому є пропозиція зібрати комітет наступного тижня, пропонується на середу на 15 годину. Да, до вівторка надійдуть. Я не думаю, що буде багато… А?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб таблицю встигли зробити.

СОВГИРЯ О.В. Ні, будь ласка, в четвер, тому що засідання Конституційного Суду. Тлумачення Конституції в частині місцевого самоврядування. Чекаємо Київського міського голову на засідання.

КОСТІН А.Є. Ну, є альтернативна пропозиція, просто не знаю, з урахуванням… Можемо зробити це в п'ятницю це зранку, так щоб… Я просто не знаю, хто в п'ятницю… *(Шум у залі)* Середа? Ну, давайте – середа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, щодо п'ятниці…

(Загальна дискусія)

КОСТІН А.Є. Ну, колеги, я думаю, що якщо будуть поправки, то, мабуть, вони здебільшого будуть з цієї зали, да. *(Шум у залі)* Але давайте таким чином: попередньо визначимося: середа на 15 годину. Якщо не встигаємо, то в четвер тоді можемо провести теж там на 15 годину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги! Дивіться, колеги, в п'ятницю, я думаю, що буквально там завтра вам зроблять це повідомлення в чаті, у нас буде конституційний семінар: "Перспективи вдосконалення Конституції України". Є, дійсно, зараз гарна програма, яка… я думаю, що все ж таки у нас вийде, і у нас будуть запрошені члени Венеційської комісії для того, щоб провели для членів комітету такий цікавий семінар. Він буде з 10 ранку до 2-ї дня в п'ятницю. Тому… Наступного тижня, наступного. Я отримаю підтвердження і зроблю це повідомлення. Але зараз прошу собі занотувати таку можливість на наступну п'ятницю.

(Загальна дискусія)

Ну, от знаєте, така інформація… поки що ми цієї інформації офіційно не отримали. І тому, в принципі, в п'ятницю хотілось би провести цей конституційний семінар, тому що ми бачимо, що у нас багато йде змін до Конституції. Я думаю, що нашому комітету буде і приємно, і корисно цей семінар провести. Тому… Ганна Сухоцька. Да, дуже високоповажний член Венеційської комісії. Тому я... *(Шум у залі)* Це жодним чином не пов'язано, тому я прошу вас планувати в п'ятницю, кому цікаво. Але, мені здається, що комітет має долучитися в максимальному складі.

Тому, повертаючись до наступного засідання, яке пропонує Андрій Євгенович, то, може, тоді в четвер робити?

КОСТІН А.Є. Давайте альтернативне: або в середу на 15-у. Якщо не встигати буде секретаріат, то можемо альтернативно іншу дату.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І нам треба розуміти, колеги, що у нас буде...

КОСТІН А.Є. Ну, давайте в середу на 3 години. Я не думаю, що буде багато правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, у нас буде одне питання, тому що щоб потім, якщо у нас буде 2314, ми не будемо виносити, ми тільки 2261 виносимо, да? Да. Тому що ми маємо розуміти і розраховувати час.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович, можна в мікрофон, не чую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Чи є розуміння, на коли його поставлять в сесійній залі? Якщо його поставлять аж через тиждень, то, може, немає часу поспішати, краще всім розібратися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас є представник Мін'юсту. Пан Олександр, скажіть, будь ласка, про 2261, це саме представництво, яке розглядалося вчора у Верховній Раді. І пані Валерія Коломієць вчора так само знаходилася в залі, але не надали слово.

БАНЧУК О.А. Я думаю, що краще в неї… вона веде це питання, тому я не можу зараз казати вам про...

ВЛАСЕНКО С.В. А якщо таку пропозицію. Може, звернутися до голови комітету з проханням прокомунікувати з Головою Верховної Ради,

щоб ми розуміли, дійсно, на коли вони планують це ставити, і в залежності від цього приймати рішення.

І, пані голово, ви говорили, що ще якась зустріч там планується. Коли, щоб ми теж розробили якісь графіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Робоча зустріч – середа, це 11 грудня, робоча зустріч щодо... Вчора був мітинг під Верховною Радою, я так розумію, що будуть представники громадських організацій і адвокати. Список складається і секретаріатом погоджується, скільки людей зможе тут знаходитись. На 3-ю годину дня щодо свавільно засуджених.

ВЛАСЕНКО С.В. Так тоді ми не можемо збирати комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, правильно. Четвер залишається, да.

ВЛАСЕНКО С.В. Я ж тому і...

КОСТІН А.Є. В четвер, я думаю, що навіть якщо буде сесія, то між 2-ю та 4-ю годинами, ми можемо на 3-ю годину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо комітет зібрати на 12-у, наприклад, в середу. Але можемо не встигнути таблицю.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Пропозиція конкретна. ...то ми давайте зберемся в перерві в засіданні, окремо одне питання, і ми найдемо час або на 12 годину, або на 2-у зібратися. Якщо ж у нас не сесійний тиждень, то може ми зберемося аж вже в понеділок або у вівторок між сесійним, коли буде сесійний тиждень.

_____. А право на прием пищи?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Та я не думаю, що там багато буде правок до цього законопроекту. Це невеликий.

КОСТІН А.Є. Давайте все ж таки це буде четвер як дата така сигнальна. Да, орієнтовно, це буде четвер, десь давайте орієнтовно там на 14:30 або на 15. Давайте на 15 в четвер.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо навіть буде пленарний день, ми можемо зібратися в перерву.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, а якщо вже вбивати середу, ну, якщо на 3-ю годину у нас заплановане тут якесь мероприємство, так давайте на 1-у зберемося, на 2-у зберемося, розглянемо і уб'ємо один день зразу.

КОСТІН А.Є. Ну, давайте тоді на 2-у, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми встигнемо, колеги секретаріату?

КОСТІН А.Є. Встигнемо. Встигнемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, там простий законопроект дуже.

(Загальна дискусія)

Тоді ставимо середу 2-а година дня, так? А там, якщо ми розуміємо, що буде багато правок і не встигає секретаріат, ми погоджуємо іншу дату.

КОСТІН А.Є. Після робочої групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після робочої групи.

КОСТІН А.Є. Після робочої зустрічі, я маю на увазі. Якраз о 3-й, мабуть, там десь о 4:30 вона закінчиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто розумію, що не всі колеги прийдуть на цю робочу зустріч. Давайте орієнтовно 2-а година дня, середа, а там розберемося, так?

КОСТІН А.Є. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Євгенович.

Чи є ще, колеги… Михайло Олексійович, яке ще питання у нас?

Микола Олексійович, потім – Олег Анатолійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, я хотів би звернути увагу. У нас сьогодні на засіданні присутній доктор юридичних наук, професор, професор кафедри господарського права Рєзникова Вікторія Вікторівна. Я хотів би попросити дати їй кілька хвилин для того, щоб обговорити питання, яке стосується, можливо, навіть нашого Комітету з правової політики для того, щоб ми визначились з важливістю необхідного реформування законодавства. Тому що з наступного року ми маємо планування законодавчої діяльності, щоб ми могли визначити, чи це є компетенція нашого комітету, чи це є компетенція Наталухи. Якщо нашого комітету, створити робочу групу по реформуванню законодавства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо Господарського кодексу?

СТЕФАНЧУК М.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дуже рада бачити пані Вікторію, чесно. Просто я розумію, що зараз переводити в конференцію, члени комітету вже розходяться потроху.

СТЕФАНЧУК М.О. Не в конференцію, просто буквально…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Господарський кодекс знаходиться в предметах відання іншого комітету.

Чи є якісь інші з цього приводу? Господарський кодекс, так? Реформування Господарського кодексу…

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це просто взагалі не наше питання.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я прошу визначитись. Мою позицію ви вже почули.

ВЛАСЕНКО С.В. А скільки вам треба часу?

РЄЗНІКОВА В.В. Буквально, декілька хвилин. Я спробую максимально коротко.

ВЛАСЕНКО С.В. Так може дамо висловитись, ми більше обговорюємо, мені здається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, тоді у нас там є місце для запрошених гостей.

РЄЗНІКОВА В.В. Я спробую бути максимально лаконічною. Справа в тому, що мене уповноважили, довірили мені сьогодні до вас звернутися …….. господарники. Мова іде про професорів, докторів по спеціальності 12004.

Ми занепокоєні тим, що є дуже багато проблем, які пов'язані із правовим регулюванням економічних відносин і з безпосередньо правовим забезпечення організації здійснення господарської діяльності.

Зараз у нас, ми бачимо, іде плідна, ефективна робота по модернізації, оновленню законодавства в двох напрямках: це цивільне законодавство, тому що працює робоча група, яка напрацьовує рекодифікацію цивільного законодавства, і завдяки пану Гетманцеву плідно іде робота по податковому і по митному законодавству.

Господарське законодавство теж ми дуже хотіли б, щоб ви звернули на нього увагу, воно теж потребує модернізації і оновлення. У нас дуже велика кількість законів 91-го, 92-го років, це закони про інвестиційну діяльність, про режим іноземного інвестування, про зовнішньоекономічну діяльність, про товарні біржі. Я можу перераховувати довго, але сенс у тому, що всі вони уже не відповідають потребам сьогоднішнього дня.

Відповідно вчені напрацювали на допомогу депутатам і готові надати Концепцію модернізації господарського економічного господарства України, де окреслили коло проблем, мету й завдання, які випливають із цих проблем, шляхи вирішення. І, звісно, один із шляхів – це, можливо, нова кодифікація, уже сучасна, ефективна для економічного законодавства. І результат бажаний, на який хотілося б вийти.

Ми вивчили економічний… пробачте, зарубіжний досвід і готові також надати результати вивчення нами зарубіжного досвіду. Ми проаналізували всі економічні, комерційні і підприємницькі кодекси країн світу, де поряд із Цивільним кодексом є кодифікація, яка безпосередньо стосується економічного законодавства. Ми також напрацювали ймовірну

структуру кодексу альтернативного господарському і відповідно ризики відсутності кодифікації в цій сфері взагалі. Звісно, питання буде чи не буде кодифікація – це питання ваше. Розумію, що треба говорити також із комітетом по економічному розвитку. Просимо вашого сприяння, просимо звернути увагу. Підготовлений вченими пакет документів, він не лише мого авторства. Розумієте, мова йде про декілька десятків вчених-господарників. І в електронному варіанти, і в рукописному готова передати, і сподіваюся на розуміння, підтримку депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, колеги, хто хоче виступити?

_____. Якщо дозволите, буквально, дуже коротко. Враховуючи те, що, в принципі, все господарське законодавство, яке потребує реформування – це є частково… і цивільне, це є частково і адміністративне, а ми маємо, у нас підкомітет з питань цивільного і адміністративного законодавства, можливо, є доречно запропонувати розглянути ці напрацювання і створити або в межах нашого комітету, або спільно з комітетом Наталухи робочу групу з числа вчених, які готові будуть підготувати завершену концепцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. Ну, я, в принципі, виступаю за вдосконалення тих законів, які пов'язані з регулюванням економічної діяльності. У найближчий час буде підготовлений законопроект про скасування господарського кодексу. Я вважаю, що цей процес треба починати, власне, з цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що ми зараз не будемо ставити на голосування комітету. Давайте так: ви передасте всі свої напрацювання

народним депутатам щодо створення робочої групи або не створення. Я думаю, нехай поговорять спочатку депутати, які, я бачу, зараз зацікавлені в цьому питанні, і це буде безпосередньо ваша депутатська ініціатива.

А я прошу на засіданні комітету все ж таки не створювати такі прецеденти, в питання "Різне" такі достатньо серйозні речі не виносити, тому що це питання відання комітетів все ж таки.

Тому, будь ласка, якщо цікаво безпосередньо пану Стефанчуку, пану Мережку, візьміть ці матеріали, розгляньте, якщо ви хочете, на комітеті, але зараз рішення Комітету з правової політики недоречно приймати з цього питання. Ці питання не належать до нашого предмету відання.

Сергій Володимирович. Потім – Сергій Олексійович.

ВЛАСЕНКО С.В. Єдине що, пані голово, логіка "Різного" завжди така, що якщо це не потребує якихось кадрових питань, то рішення взагалі не приймається під час обговорення в "Різному". Тобто ви абсолютно справедливо зазначили, що…

СТЕФАНЧУК М.О. Просто інформацію до відома…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо створення робочої групи, то це вже рішення. Тому я вважаю, що це…

СТЕФАНЧУК М.О. Ні, я не прошу створювати робочу групу прямо зараз, я прошу взяти інформацію до відома і поміркувати над можливим варіантом створення в подальшому робочої групи. Тому я і говорю про те, що над цим ще потрібно попрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів би просто розділити це питання на два напрямки, да.

Перший напрямок – це якщо це стосується комітетських якихось питань, там зміни предмету відання, то це ми маємо обговорювати, приймати відповідне рішення.

Якщо це стосується, другий напрямок, депутатської роботи, то кожен депутат, в незалежності, де, в якому комітеті він працює, він має право на будь-які питання створювати собі робочу групу і працювати в ній. І може залучати представників Міністерства юстиції, присутніх тут, що і на сьогоднішній день відбувається. От на сьогоднішній день є робоча група по банкрутству, де представники відповідного комітету відсутні взагалі, да, до кого предмет відання належить. І це не має ніяких перепон задля того, щоб відповідна робоча група, створена народними депутатами… Ну, я вам кажу, як воно є. Тут, я думаю, що головне, щоб було бажання в депутатів працювати в цій робочій групі і можливості. Тому в мене пропозиція, якщо це стосується комітету, ви хочете саме в рамках комітету створити, це, дійсно, тут обговорюється або міжкомітетну якусь групу ви хочете офіційно щось, якщо вам потрібен офіціоз. Якщо вам потрібен результат проект, законопроект, ну, проект якийсь закону, то, будь ласка, я готовий цю робочу групу уступити, і Мін'юст, я думаю, буде готовий. Будь ласка, ми можемо залучити будь-кого і зробити відповідний законопроект. Ми не обмежені з вами як народні депутати в цьому питанні, ми не маємо необхідності в когось запитувати, чи можна нам створювати робочу групу, чи не можна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що вичерпали питання. Просто у Олега Анатолійовича ще є важливе запитання для комітету. Тоді ми дякуємо всім присутнім і просимо на останнє питання комітету залишитися лише народним депутатам, щоб ми проговорили це суто організаційне питання по комітету.

Ми всім вдячні за присутність. Дякуємо.

Колеги, якщо в нас немає інших питань, то я оголошую засідання закритим. Всім дякую за конструктивну роботу.